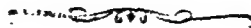

તીર્થ અર્જુનગિરિ (આણુ) નો કલ્પ આ આવૃત્તિમાં દાખલ કરવાનો અમારો ખાસ ધરાદો હોતો પણ તેનો કલ્પ મળી આવ્યો નહિ તેથી અમારી તે ઇચ્છા પાર પડી શકી નથી. આર તીર્થોના કલ્પો છે તો પાંચમા તીર્થનો કલ્પ પણ હોવો જોઈએ એમ અનુમાન થઈ શકે છે પણ તે રચાયે હોવાની માહિતી અમને મળી શકી નથી એટલે અમે તે વિષે કશું ચોક્કસ જણાવવા અસમર્થ છીએ. અંથના પ્રાંતે ધનપાળ મહાકવિદ્રુત અપભ્રંશશિક્ષાનો સરલ ભાષામાં અનુવાદ તથા પરમાત્મજીનીશી દાખલ કરીને અંથને સંપૂર્ણ કરવામાં આવેલો છે. એકંદરે અંથમાં ઘણાજ ઉત્તમ વિષયો આવેલા હોય અંથ જનસમાજને ઘણો ઉપયોગી થઈ પડશે એવી અમેને આશા છે.

આ અંથ પ્રગટ કરવાને માટે અમને મળેલી આર્થિક સહાયની હકીકત જુદા મથાળા તળે લીધેલી નોંધ ઉપરથી માલુમ પડશે. એવી આર્થિક સહાય આપનારને અમે કૌટિશઃ ધન્યવાદ આપીએ છીએ, આવી સહાય અમને મળતી રહેશે તો આવા ચરણપોષી જ્ઞાનમાર્ગનો ફેલાવો કરનારા અનેક અંથો જનસમાજની સેવામાં મુકવાની અમારી ઉત્કટ અભિલાષા તૃપ્ત કરવાને અમે સમર્થ થઈશું. ભવ્યજનો આ અંથને પોતાના હરદમેશના સ્વાધ્યાયમાં રચાન આપી શ્રેયઃસાધક થશે તો અમારો તથા અંથજોગજ મુનિવરનો શ્રમ સફળ થશે ગણાશે. પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી ભવ્યજનોને એકાંત હિતકારી આવા ધીમ્ન અનેક અંથો લખી જનસમાજની ઔદિક અને પારલોકિક ઉન્નતિના માર્ગમાં મદદકર્તા થાઓ એટલું જણાવી અમે વિરમીએ છીએ.

લી૦ શ્રી જેન ગુવક મંડળ.

સુ. સાણંદ.

પ્રસ્તાવના.

શ્રીપાળકુમાર અને મયણારુદ્રોત્તું પવિત્ર ચરિત્ર આપ-
ણામાં સુપ્રસિદ્ધ છે. તેઓ શ્રી મુનિગુપ્તતસ્વામીના શાસનમાં
ચએલા હોઈ કેવી રીતે ઉત્તતિને પામ્યા તે વાત તેમના ચરિત્ર ઉપ-
રથી સ્પષ્ટ સમજાય છે. એજ વાત શ્રીમાન્ વિનયવિજયજી
અને યશોવિજયજી મહારાજઓએ ' રાસ ' રૂપે ગ્રંથી છે. શ્રીપા-
ળના રાસની ગ્રંથના એવી તો મનોહર-ચિત્તાકર્ષક છે કે દરેક ચૈત્રમા-
સની અને આસો માસની અઢાઈ (આયંબિલની ઝાળી) પ્રસંગે
ભવ્ય ભાઈઓ અને બહેનો તે અત્યંત પ્રેમથી વાંચે-સાંભળે છે. તેમાં
તથા શ્રી શ્રીપાળચરિત્રમાં નવપદમહિમાનું વિસ્તારથી ખ્યાન
આપવામાં આવ્યું છે એટલો વિભાગ ઉદ્ધરીને મૂળ પ્રાકૃત ભાષામાં
નવપદ પ્રકરણ અર્થ સહિત ' યોગ્યતાદર્શક ' અને ' પ્રશમરતિ '
ગ્રંથમાં કેટલાંક વર્ષો પહેલાં પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. તેનોજ ભાવાર્થ સહજ
સુંધારા વધારા સાથે આ પ્રખુત ગ્રંથમાં સંગ્રહિત કરવામાં આવેલ
છે. તેની સાથે સાથે નવપદજીની આરાધના વિધિ પણ આપવામાં
આવેલ છે. નવપદજીના ઉત્તમ ગુણોનો ખરાબર ખ્યાલ કરીને તેવા
ઉત્તમ ગુણો આચણામાં પ્રગટે એજ પવિત્ર હેતુ શ્રી નવપદજી
(સિદ્ધચક્ર) ની આરાધના કરવામાં હોવો જોઈએ. જેમ નવપદનો
મહિમા લોકપ્રસિદ્ધ છે તેમ વીશસ્થાનક પદનો પ્રભાવ પણ લોક-
વિદિત છે. દરેક તીર્થંકર ઉક્ત વીશસ્થાનક પૈકી સઘળાં કે એકાદિ
પદનું પૂર્વલા ત્રોજે ભવે આરાધન કરીનેજ તીર્થંકર નામકર્મ
ઉપાઈ તીર્થંકર પદવી પ્રાપ્ત કરે છે. તેથી તે વીશસ્થાનક પદનું સંક્ષિપ્ત
વર્ણન તથા તેમને આરાધવાનો વિધિ પણ પ્રદર્શિત કરેલો છે.
નવપદ અને વીશસ્થાનક સંબંધી પૂજાઓ ભણાવવાનો પણ અંતર્ગત
હેતુ એ ઉત્તમ પદોના ગુણવર્ણન વડે તેમાં એકતા કરવાનો છે, તે

ઉપોદ્ધાત.

“ સગદેવરહિત સમભાવથી જ ગમે તે ભગવાત્મા ગમે ત્યાંથી આ જિન અને જૈન ભવસમુદ્રને તરી શકે છે. ” સગ, દેવ અને મોક્ષાદિ શબ્દની સાચી (અંતરના) મતાવિકારોને વારનાર, અંતરના સમજ. સમજના દોષોને દૂર કરનાર અને અંતરમાં દુષ્ટી રહેનારા કદા દુશ્મનોને જિતી લેનારજ જિન કહેવાય છે. સકળ દોષ-રહિત જિનભગવાને ભાગેલો ધર્મ જૈનધર્મ કહેવાય છે. એ ઉપરથી સહેજે સમજી શકાશે કે જૈનધર્મ કોઇ અમુક જાતિ કે કોમનો નથી પણ જે કોઇ, ઉપર જણાવેલા સકળ દોષ-વિકાર વગરના જિનોએ કહેલા શુદ્ધ નિર્દોષ ધર્મને અથવા ધર્મનાં દુરમાનને અનુસારે છે તે સમજાવેલો એ ધર્મ હોઇ શકે છે. એટલે કે જૈનધર્મને વિશાળ દૃષ્ટિથી તપાસવામાં આવે તો તે આખી આલમનો ધર્મ જણાય છે. એવો એ જૈનધર્મ દરીઆ જેવો ઉડો અને ઉદાર [વિશાળ] છે. ફક્ત નિષ્પદાપાતપણે તેનાં તત્ત્વ તપાસવાથી તેની ખાત્રી થઇ શકે છે. પરમાર્થદર્શિને અમુક નામ સાથેજ તંત હોતો નથી દેવ, ગુરુ અને ધર્મનાં નામ ગમે તે હોય પણ જે પરમાર્થમાં તદ્દાવત ન હોય તો પછી તેનો સ્વીકાર કરી લેવામાં કશો વાંધો-વચકો આવતોજ નથી. એકજ વસ્તુનાં જૂદાં જૂદાં નામ હોઈ શકે છે તેમ છતાં તેમાં પરમાર્થ એક સરખો હોવાથી સમજી માણસ તેમાં ઝગડો કરતા નથી, પણ સમદૃષ્ટિથી બધાંય નામને સાચાં માને છે. તેવીજ રીતે પરમાર્થદૃષ્ટિથી શુદ્ધ નિર્દોષ દેવને જિન, અરિહંત, વીતરાગ, પરમાત્મા, તીર્થંકર, શિવ, શંકર, શંભુ, સ્વયંભૂ, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, રામ, મહેશ યા મહાદેવાદિક ગમે તે નામથી બોલાવવામાં આવે તો પણ તે સાર્થક જ હોવાથી સમજી માણસો સ્વીકારી જ લે છે. એવીજ રીતે ગુરુનાં અને ધર્મનાં

ઉપોદ્ધાત.

“ રાગદ્વેપરહિત સમભાવથી જ ગમે તે ભવ્યઆત્મા ગમે સાંથી આ જિન અને જૈન ભવસમુદ્રને તરી શકે છે. ” રાગ, દ્વેષ અને મોહાદિ શબ્દની સાચી (અંતરના) મહાવિકારોને વારનાર, અંતરના સમજ. સઘળા દોષોને દૂર કરનાર અને અંતરમાં છૂપી રહેનારા કદા દુશ્મનોને જિતી લેનારજ જિન કહેવાય છે. સકળ દોષ-રહિત જિનભગવાને ભાળેલો ધર્મ જૈનધર્મ કહેવાય છે. એ ઉપરથી સહેજે સમજી શકાશે કે જૈનધર્મ કોઇ અમુક જાતિ કે કોમનો નથી પણ જે કોઇ; ઉપર જણાવેલા સકળ દોષ-વિકાર વગરના જિનોએ કહેલા શુદ્ધ નિર્દોષ ધર્મને અથવા ધર્મનાં ફરમાનને અનુસરે છે તે સઘળાનો એ ધર્મ હોઇ શકે છે. એટલે કે જૈનધર્મને વિશાળ દૃષ્ટિથી તપાસવામાં આવે તો તે આખી આલમનો ધર્મ જણાય છે. એવો એ જૈનધર્મ દરીઆ જેવો ઉડો અને ઉદાર [વિશાળ] છે. ફક્ત નિષ્પક્ષપાતપણે તેનાં તત્ત્વ તપાસવાથી તેની ખાત્રી થઇ શકે છે. પરમાર્થદર્શનિ અમુક નામ સાથેજ તંત હોતો નથી દેવ, ગુરુ અને ધર્મનાં નામ ગમે તે હોય પણ જે પરમાર્થમાં તદ્દાવત ન હોય તો પછી તેનો સ્વીકાર કરી લેવામાં કશો વાંધા-વચકા આવતોજ નથી. એકજ વસ્તુનાં જૂદાં જૂદાં નામ હોઈ શકે છે તેમ છતાં તેમાં પરમાર્થ એક સરખો હોવાથી સમજી માણસ તેમાં ઝગડો કરતા નથી, પણ સમદૃષ્ટિથી જાણ્યા નામને સાચાં માને છે. તેવીજ રીતે પરમાર્થદૃષ્ટિથી શુદ્ધ નિર્દોષ દેવને જિન, અરિહંત, વીતરાગ, પરમાત્મા, તીર્થંકર, શિવ, શંકર, શંભુ, સ્વયંભૂ, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, રામ, મહેશ યા મહાદેવાદિક ગમે તે નામથી બોલાવવામાં આવે તો પણ તે સાર્થક જ હોવાથી સમજી માણસો સ્વીકારી જ લે છે. એવીજ રીતે ગુરુનાં અને ધર્મનાં

ભાવ સંકલિત કરવામાં આવી રાજ્ય મર્મીમાંના મર્મન થ શકે છે. જ્ઞાન, શીલ અને તપ વગરે ભાવ સંકલિત કરવા નોજી દેખે માત્ર છે. એ ભાવ મનને આવીને છે અને વિત્તમ આવીને વગર અંગત મન સ્થિત રહી શકતું નથી. જેને માત્રી મર્મીને અનેક આવીને કલાં છે, પરંતુ તે શીમાં નવપદનું આવીને મર્મન અને વિત્તમ કૃતું છે.

૧ અરિહંત, ૨ શિલ્પ, ૩ આગાર્થ, ૪ ઉપાધાય, ૫ સક્ર નવપદનું સંકલિતે માત્ર. ૬ દર્શન, ૭ જ્ઞાન, ૮ આગિત અને સ્વરૂપ. તપ. એ નવપદ અથવા શિલ્પકલા નામ જોળાય છે. ઉક્ત નવપદના ગુણગ્રામ કરવા સે નિજગાન શી કરી લેતી હયિત છે તેથી ઉક્ત નવપદના ગુણોનું પ્રથમ સંકલિત વર્ણન દરિગે.

૧. રાગદ્વેષ અને મોહાદિક અંતરંગ શત્રુસમૂહને સવ છતી લહી, સકળ અતિશયોયુક્ત સમવસરણમાં ગિરાહ, ભાગ્યજ્ઞ અત્રાન્તપણે અમૃત સમાન ધર્મદેશના આપી, જે ઉદર છે અરિહંત વીતરાગ પરમાત્મા કહેવાય છે.

નાચપાડકનું ભાગમાં પોષિતિયાના પદને લેઈ જઈને જઈને જઈને
 પાસા મેલે પાસું મેળવે પ્રમાણમાંથી પાસાં લેવે નાચ પાસાં
 દરવાથી બાજુના બાજુ જઈને મળે પાસાં લેવે નાચ પાસાં
 તીર્થેંકરથી પવિત્ર પદોને પવિત્ર પ્રાપ્ત કરી શકે છે. મેળવે નાચ
 પાસાંથી પવિત્ર અનાચીનું આગમન કરવાનું મહત્ત્વ કમ નથી
 સર્વથા કામ કરીને આગમ અનગમને એવું ચિહ્ન પદ પવિત્ર પાસાં
 શરે છે. અનાદિ અચ્યુત આચાર વિચારને વાજ જે ભાગમાંથી
 સર્વજ પ્રાણીન શુભ આચાર વિચારને બદલે આદરવું ક નેન છે તે
 અલ્પ કામમાં ઉત્તમ આચાર્ય પદોને પ્રાપ્ત કરી શકે છે, અને

વીર્ય દોઢી ધર્મસાધના કરી લે ! ધર્મ સંગ્રહ (ભત્ત) સાથે બાંધી
 સંસ્કૃતિ તો આગળ સૂચી ચાલે. તે વગર પરભવમાં લડને કોઈ જાણ.
 સરજ કે આધાર નથી. મટે જગૃત થા અને ગોદ પાશુ-દાગરપાશુ તથા
 દે ! જોજ ખમે સૂપનો માર્ગ છે. જે જે દિવસ અને રાત્રિઓ
 ધર્મસાધન વગર ત્યારે ફોગટ જાય છે તેજ દિવસ અને રાત્રિઓ
 સ્થિતિથી ધર્મસાધન કરી લેનાર ભાગ્ય જીતેલો લેજો શામ છે. અ-
 ત્યારે ખાલી તરે જગારેક કહ્યું સદન કરી લાલને પાણી જેઓ ધર્મ-
 સાધન કરે છે તેમને બલિષ્ઠમાં બારે સૂપ સાંપડે છે અને જે કોઈ
 દેવ, ધર્મ અને પ્રવાહિ પરિવાર વપર ખોટી ગમતા સૂચી, ધર્મ-
 સાધનથી ખાલી તરે ખોટા નાંખે છે તેમને પાંચી ગાળુ શોભના સાથે
 જાણેલાં અને સૂપ વેઠાં પડે છે એમ સમજી નિજ લુહાચી
 નાંખી મરણનો વિચાર કરી ની સતેવા ચેતી, કદા ઉત્તમ ધર્મ
 સાધન કરી પાશુમાં આપડો તો જરૂર પોતાનું બલિષ્ઠ સૂપડા
 મારે .

એના જેવી ખીજ કાઢ સરસ પદ્ધતિ નથી. નિયમિત કાર્ય કરનારાઓ ગમે તેટલાં કામ મળતી કરે છે અને અનિયમિત કામ કરનારા એકાદ કામ કરવામાં પણ નાસીપાસ થાય છે. “લક્ષ પૂર્વક નિયમિત કામ કર્યા પછી જે વિશ્રાન્તિ મળે છે તેમાંજ ખરી મીઠાશ આવે છે. કેમકે તેથી આત્મ-સંતોષ પ્રાપ્ત થાય છે (ચિત્ત પ્રસન્ન થાય છે).” અનિયમિતપણે કામ કરનારને આત્મસંતોષને બદલે બહુધા બળાપો થયા કરે છે (તેનું ચિત્ત અપ્રસન્ન અને ઉદાસી રહ્યાં કરે છે). “ નિયમિત કામ કરનારને નિજ કાર્યશક્તિમાં શ્રદ્ધા ખતી રહે છે તેથી તે ધાર્યું કામ ઉત્સાહપૂર્વક સારીરીતે કરી શકે છે. તેથી ઉલટું અનિયમિત કામ કરનારમાં ખતે છે. આ વાત સ્વાતુલવસિદ્ધ સમજી શકાય એવી છે. પાત્રતાયોગે વસ્તુપ્રાપ્તિ થવામાં ઉદ્યમાદિની પણ જરૂર રહે છે. ” કાંઈ પણ અગત્યનાં કામ કરવા છાંજનારે પ્રથમજ તેની યોગ્યતા મેળવવા મથન કરવું જોઈએ. (First Deserve and then Desire). “ યોગ્યતા પામી લેવાય તો કાર્યસિદ્ધિ સુલભ થવા પામે એ નિર્વિવાદ સિદ્ધ છે. ” કારણ વગર કાર્યની સિદ્ધિ થઈ શકેજ કેમ ? પુરૂષાર્થવરેજ સર્વ કંઈ કર્તવ્ય-કાર્ય સિદ્ધ થઈ શકે છે. પુરૂષાર્થને કંઈ પણ અસાધ્ય નથીજ. મારેજ કહેવામાં આવે છે કે (Try, Try and Try) ઉદ્યમ કરો, ઉદ્યમ કરો, ઉદ્યમ કરો. ઉદ્યમ કરવાવરેજ અંતર્ય નૃપતે. ઉદ્યમ કર્યા છતાં તત્કાળ ફળપ્રાપ્તિ થવા ન પામે તો તેથી નિરૂત્સાહ થવું નહિ. ધીરજ ધરીને ફળપ્રાપ્તિ ચતાંસુધી અડગ દિત્સાહથી ઉદ્યમ કરી આગળ વધતા જવું. એટલે અંતે ફળપ્રાપ્તિ આવડય મરેજ. ” ઉદ્યમ સથે નસીજ ચારી આપે છે તો તત્કાળ પણ ફળપ્રાપ્તિ થઈ શકે છે. “ સતત ઉદ્યમ કર્યા છતાં ફળ ન મળે તે દેવો, તે પદ્ધતિ દેવને કે કાળને દોષ દઈ નિરૂદ્યમી બની બેસવું નહિ. ” યદ્યપિ કાળ, સ્વભાવ, બાબીભાવ (નિયમિત),

પિછાની, તેમનો પરિચય કરી, સ્વચિત્તશુદ્ધિ કરી શકાય છે, જેથી સઘળા કરણી સફળ થઈ શકે છે અને એ રીતે અવંચક મન વ કાચાથી કરાયેલી અવંચક કરણીવડે, અવંચક ફળરૂપ ઉત્તમોત્તમ સુખ પણ પ્રાપ્ત થઈ શકે છે. ઇતિશમ્

લેખક, સદ્ગુણાનુરાગી મુનિરાજશ્રી કપૂરવિજય

આ અંગમાં અનન્યભક્તિના પાશ્વર્યોદયે માર્મિક અભાસ
કરવાની જાણ કરેલી હોય પણ આ પદો જોયે તેમની
વિસ્મયિતિ અમાં સાંસારિક આસર્થ્યોને નહોતી મર્મ અને
વૈરાગ્યવશનાના પદની દિનપતિદિન રંગના માંડી.

અતઃકાળના પ્રસંગમાં પણ સાંસારિક સુખોપભોગને
૨ જોડો માંડી પણ અનુભવ કરી લેવાનું
ચતુર્થઋતરૂનીકાર. સર્વજ્ઞાદી મન્થિત શિવનાઈને સાપકર્ષ
ન શકી એ ખરેખર આકર્ષકારક છે. વૈરાગ્યવાસનાનો વિશ્વર
યતાં સાંસારતું સ્વરૂપ ભાવી પોતાની છાંદગી આત્મહિતમ
ગાળવાની તેમને ઉત્કટ મન્થિત થઈ અને તે મન્થિત પરિણ
થવામાં પરંપરાગત ધર્મશ્રદ્ધાનાં બીજ પોતાના માતાપિતામ
હોવાથી તેમના તરફની આગ્રહી આનાકાનીનો વિદ્યમય નં
એવી શિવનાઈને ચિંતા નહોતી. સંવત ૧૬૨૪ ની સાલમ
શ્રીમતી સાધ્વીશ્રી જરાણશ્રીની પ્રખ્યાત વિદુષી શિષ્યા સાધ્વ
જયશ્રી રામપુરા પધાર્યા હતા. તેમના સમાગમમાં શિવનાઈ
પોતાના અભ્યાસ અને વૈરાગ્યમાં દૃઢતર બાંધ્યા. તે અર
સામાં શિવનાઈની માતા અવસાન પામવાને લીધે તેમન
પિતા હુમખરામના ધર્મસિંચિત હૃદયમાં ચતુર્થઋત
અંગીકાર કરવાની ઇચ્છા ઉત્પન્ન થવાથી પોતાના ઇતિ
કુટુંબીઓ ઉગરચંદલાઈ તથા ઉત્તમલાઈની સાથે ચતુર્થઋ
ત અંગીકાર કરતાં તેમની સાથે શિવનાઈ-આ લઘુ વયની
બાલાએ આ અમૂલ્ય અવસરનો લાભ નહિ જવા દેતાં
કિશોરાવસ્થામાં તેજ ચતુર્થ (પૂર્ણબ્રહ્મચર્ય) ત્રત અંગી-
કાર કરી પોતાનું દૃઢ મનોબલ વ્યક્ત કર્યું. ખરેખર ! આ
સમયે કેટલાએ હૃદયોમાં આ દિવસને

આપવાશારે રાગગુરુ મપારવા આમંત્રણ કર્યું પણ તેઓએ ત્યાં આવવાનો મોનાની અશક્તિ જાણવાથી દિનાતુદિન શિવગાઇની વૃદ્ધિ પામતી ઉત્કૃષ્ટ દીક્ષામંત્રણના તૃપ્ત કરવા શિવગાઇને લેખને સુમળરામ શેઠ સ્વકુટુંબસહિત પાતે પાટણુ આવ્યા. શ્રીમાન રવિસાગરજી મહારાજની પાસે જઈ શિવગાઇની દીક્ષાના સુદૃઢ નિશ્ચયની શિવગાઇના પિતાએ વિનંતિ કરી ત્યારે શુદ્ધમહારાજની પાસે પરિવરેલો જનસમુદાય ખરેખર આશ્ચર્ય અને હર્ષમાં ગરકાવ થઈ ગયો. શુદ્ધમહારાજના સુખમાંથી પણ ગંભીરત્રિપૂર્વક સહેજે ઉદ્ગાર નીકળી પડ્યા કે અહો ! આ લઘુવયની બાલકા કોમારવસ્થામાં દીક્ષાગ્રહણ કરવાને માટે તૈયાર થઈ છે અને સંસારની મોહિનીમાં લિપ્ત નહિ થતાં સંસારની પ્રબળ અનિત્યતા જાણી દીક્ષાગ્રહણ કરે છે તો તેને ખરેખર ધન્ય છે !

જેઠ વદિ દશમીના દિવસે સત્તર વર્ષની વયે શ્રીમદ્ રવિસાગરજી મહારાજના હસ્તથી શ્રીમતી સાધ્વી જડાબશ્રીની શિષ્યા જયશ્રીના નામથી અતુર્વિધસંઘસમક્ષ શિવગાઇએ ભારે દત્સાહુ અને વૈરાગ્યપૂર્વક દીક્ષા અંગીકાર કરી અને શુદ્ધમહારાજે તેમની દીક્ષાવસ્થાનું નામ “ શિવશ્રી ” પાડયું. આ દીક્ષામહોત્સવવખતે તેમના પિતાએ પોતાની લક્ષ્મીનો ઉચિત વ્યય કરી લ્હાવે લીધો. (પાટણના શ્રીમાન્ શ્રાવક નાગરબાઇ, વાડીલાલભાઈ આદિ સદ્ગૃહસ્થોએ પણ પોતાની લક્ષ્મીનો સદુપયોગ કર્યો)

સંસારના વાયરાને! જેણે બિંદુકલ અનુભવ કર્યો નથી એવી કોમળ કાયાવાળી એક તરૂણી સંસારત્યાગમય હુકર

અપૂર્વ હોવાથી તે સમયે જૈનજનતામાં ઘણો આનંદ વર્તી
 રહ્યો હતો. શેઠ કસ્તુરગાંધી, વીરજી વાલજી, નથુ મોરાર,
 ટોકર દેશાઈ, આદિ સદ્ગૃહસ્થોએ આ પ્રસંગે પોતાની
 લક્ષ્મીનો સદુપયોગ કયો હતો. સાધ્વીજી હેતશ્રી જન્મથી
 શાન્તગુણી હતા અને વિનય તથા આજ્ઞાંકિતપણાથી યુક્ત
 હતા. આ નવદીક્ષિતા સાધ્વીઓ શિવશ્રી તથા હેતશ્રી એ
 બન્નેએ પોતાની વિદુષી ગુરુણી જયશ્રી પાસે શાસ્ત્રાભ્યાસ
 કરવાનો મળેલો યોગ સુંદરરીતે સાર્થક કર્યો અને પોતા
 નામાં રહેલા સદ્ગુણોની સાથે વિદ્વત્તાનો ઉમેરો કરી દીક્ષા-
 પર્યાયને ખરેખર ઉજ્જવળ કર્યો એમ કહ્યા સિવાય રહી
 શકાતું નથી. શ્રીમદ્દરવિસાગરજી મહારાજે સંવત ૧૯૨૭
 ની સાલનું ચોમાસું અમદાવાદમાં કર્યું. સાધ્વીજી જયશ્રીજી
 પણ દેવશ્રી, દાનશ્રી, લાવશ્રી અને આ બે નવદીક્ષિતા
 સાધ્વીઓ શિવશ્રી અને હેતશ્રી સાથે અમદાવાદ ચોમાસું
 કરવા પધાયી હતા અને સંવત ૧૯૨૮ની સાલમાં કાર્તિક વદિ
 ૩ ના દિવસે મુનિરાજશ્રી કલ્યાણસાગરજીને સાણંદમાં તથા
 સાધ્વી હેતશ્રીને સંઘસમક્ષ મહારાજ સાહેબે વડીદીક્ષા
 અમદાવાદમાં આપી.

નવદીક્ષિતા સાધ્વી શિવશ્રીને શાસ્ત્રાભ્યાસ કરવાનો સુ-
 યોગ પ્રાપ્ત થયો, જેનાં ફળરૂપે પોતે પ્રતિ-
 શાસ્ત્રાભ્યાસ. લાશાળી હોવાથી સંસ્કૃત ભાષાનો સારો
 અભ્યાસ કરી તે ભાષાના અનેક ધાર્મિક ગ્રંથો વાંચેલા છે.
 કેટલાંએક સુત્રોનો પણ તેઓએ અભ્યાસ કરેલો છે. કર્મગ્રંથ
 વગેરે દ્રવ્યાનુયોગનો વિષય પણ તેઓએ સારીરીતે હસ્તગત
 કર્યો હતો. સંવત ૧૯૫૭ ની સાલમાં સુરતમાં ખીરાજતા

ઉત્તમ શુભોની ચુંદર છાપ પડેલી હતી. જાહે જાહે સ્થળે વિહાર કરતા તેમના નિદાન શિષ્ય-પ્રશિષ્યો તેમની આજ્ઞાપૂર્વક વિહાર કરી ઉત્તમ રીતે ચારિત્ર્ય પાલન કરતા હતા. ચાતુર્માસ કોણે ક્યાં કરવું તે તેઓ જાતે ફરમાવતા અને તે મુજબ તેમનો પરિવાર ચાતુર્માસ રહેતો. ચાતુર્માસ કરવામાં શિષ્યની મરજી પૂછાવવાનો રીવાજ નહિ રાખતાં દ્રવ્ય-દેવ-કાળ-શાવ જોઈ પોતાને ઉચિત લાગે તે પ્રમાણે તેઓશ્રી આજ્ઞા કરતા, અને તે આજ્ઞાનું પાલન તેમનો શિષ્યસમુદાય અનન્ય લાવથી કરતો. શ્રાવક-શ્રાવિકાને દીક્ષા આપવાની હેય તો તે પણ તેમની આજ્ઞાપૂર્વક અપાતી અને નામસ્થાપન તેમની આજ્ઞાપૂર્વક થતું હતું. આ પ્રમાણે સાધ્વીશી શિવશ્રી પણ જ્યારે જ્યારે નિહાર કરવાનો હોય તે અગાઉ શ્રીમદ્દરવિસાગરજી મહારાજનો આજ્ઞા મેળવી તેમની આજ્ઞાપૂર્વક વિહાર કરતા અને જે સ્થળે ચાતુર્માસ રહેવાની આજ્ઞા આપે તે સ્થળે ચાતુર્માસ રહેતા. શ્રાવિકાઓને દીક્ષા આપવાની યાગતમાં પણ તેમની આજ્ઞાપૂર્વક તેઓ વર્તતા હતા. શિવશ્રીના પંચાવન વર્ષ જેટલા લાંબા સમય સુધીનું નિર્દ્વંષણ ચારિત્રજીવન નીચે પ્રમાણેની ચતુર્માસ સ્થિરતામાં વિલકત થાય છે.

પાટણ	૪	પાલીતાણા	૪	પાલનપુર	૧
અમદાવાદ	૧૨	સુરત	૮	રાધનપુર	૧
મહેસાણા	૪	માંડલ	૩	લાવનગર	૧
વીરમગામ	૩	રામપુરા	૯	ભરૂચ	૧
		વીજાપુર	૧	૨

તેમના પરિચય અને વિગતોનો ખોલાસો આપવામાં
 કરવાની યથા જાણના ઉત્પન્ન થતાં ગાંધીજીના જ્ઞાનની
 શીખોરમાં ભીરાજના પંન્યાસના પ્રાપ્તિએજાણના હસ્તથી
 સારા ઉત્પાદકોની સંવત ૧૯૫૪ ની સાલમાં માનવર
 શક્તિ વશભીના દિવસે શિવજીની શિયા તરીકે મીઠા અંગી-
 કાર કરી. તેમના દીકામંત્રેત્યાગપણને તેમના મોશાળ
 વર્ગનાંને લક્ષ્મીનો મોગ્ય બાપ કર્યો હતો.

સાંની તેમજી મૂઢા સુસ્તના વતની પુર્વાવસ્થામાં
 દયાકુંવર નામ મરાવના હતા. દયાકુંવર પોતે ધનાઢય અને
 ખાનદાન કુટુંબના હતા, પણ બાલ્યાવસ્થામાં વેદવ્ય પ્રાપ્ત
 થવાથી તેઓ પોતાનો સમય સારી સારી સાંનીઓના
 સમાગમમાં અને અભ્યાસમાં નિર્ગમન કરતા હતા. સંવત
 ૧૯૬૨ ની સાલમાં સાંની તિલકશ્રી વગેરે સુરત પધાર્યા તે
 સમયે તેમના વૈરાગ્યમય ઉપદેશથી દયાકુંવરને આશિષપ્રદણ
 કરવાની ઇચ્છા ઉત્પન્ન થઈ. તે સમયે રાધનપુરના વતની
 શ્રાવિકા મણિબાઈ સધવા ને ન્હાની ઉમરના હોવા છતાં
 વૈરાગ્યવાળા હોઈ સુરત આવ્યા હતા સંવત ૧૯૬૨ ની
 સાલમાં વૈશાળ શુદ્ધિ છઠના દિવસે મુનિરાજ શ્રીમૂલચંદણ
 મહારાજના શિષ્ય પંન્યાસ કમલવિજયણ મહારાજના
 હસ્તથી આ બંને બાઈઓએ દીક્ષા અંગીકાર કરી. દીક્ષા-
 મહોત્સવ પ્રસંગે તેમના માતાપિતાએ લક્ષ્મીનો ઉચિત
 વ્યય કર્યો હતો. અને ઉજમણું સાધર્મિકવાત્સલ્ય આદિ
 અનેક પ્રકારથી તે પ્રસંગ ઉજવણ બન્યો હતો. દયાકુંવરનું
 નામ તિલકશ્રીની શિષ્યા તરીકે હેમશ્રી અને મણિબાઈનું

लो प्रसिद्ध इति.

દીપ ચંદ્ર રવિ ગ્રહગણ દેશે, જિહાં પસરત નહિ તેજ, લક્ષ્મી
 તિહાં એક તુજ ધામ બિરાજે, નિર્મલ ચેતન રહેજ. મન.૨૨
 આદિ રહિત અજરામર નિર્ભય, વ્યાપક એક અનંત, લક્ષ્મી
 શુદ્ધ પ્રકૃતિ અકપાય અમાયી, તું પ્રભુ બહુ ગુણવંત. મન.૨૩
 તું માતા તું ત્રાતા બ્રાતા, પિતા બંધુ તું મિત્ર, લક્ષ્મી
 શરણુ તુંહિ તુજ સેવા કીજે, દૃઢ કરી તનુ વચ મિત્ર. મન.૨૪
 પાસ આશુ પૂરે અબ મોરી, અરજ એક અવધાર, લક્ષ્મી
 શ્રી નમવિજય વિષ્ણુ પાગ સેવક, જસ ઠહે ભવજલ તાર. મન.૨૫

અંગાદક, શાન્તગતિ મુનિરાજશ્રી કર્પૂરવિજયજી.

સતજન-નિરપાધિક.

તો પામતો નહીં, તરફને મળતી નથી.

દાણં મીલં ન ત મે, માત્રો વિષ મમિમ મે મેવા

ને પામે એ જિનેયોને દાન, શીત, તપ અને જા
એ નાર એ જીવી નાર પસરનો વપસિયો છે. ૮

તથા વિ માત્રેણ વિના, દાણં નહ સિદ્ધિસાધનં હો

સીલંપિ માત્રવિગલં, વિહલં નિગ હોડ લોમંમિ

તેમાં પણ આવ વિના દાન સિદ્ધિદાયક થતું નથી.
મજ આવ વિનાનું શીત પણ જગમાં જરૂર નિષ્ફળ થાય છે.

માત્રં વિના તવો વિ હુ, મત્રો વિશ્વારકારણં ચેવ

તમ્હા નિય માત્રુચિય, સુવિસુદ્ધો હોડ કાયવો

આવ વિના તપ પણ સંસારની વૃદ્ધિ કરે છે, તે માટે
પોતાનો આવજ સુવિશુદ્ધ કરવો જરૂરનો છે. ૬

માત્રો વિ મણો વિસઓ, મણંચ અશ્વજયં નિરાલં

તો તસ્સ નિયમણથં, કહિયં સાલંવણં જ્ઞાણં ૭

આવ પણ મનસંબદ્ધ છે અને આલંબન વિના મન
અતિ દુર્બલ છે, તેથી તેને નિયમમાં રાખવા માટે સાલંબન
(આલંબનવાણ) ધ્યાન કહેવું છે. ૭

આલંબણાણિ જડ્વિ હુ, વહુપ્પયારાણિ સંતિ સથથે

ત્તહ વિ હુ નવપયજ્ઞાણં, સુપહાણં વિંતિ જગગુરુણો ૮

૧ તસ્યામી.

ସୂକ୍ଷ୍ମ ଶକ୍ତି ଶାନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବାରୁ ସମସ୍ତେ ତାହା
 ଧ୍ୟାନରେ ଧରିବା ପାଇଁ ତାହା ଶାନ୍ତ ରଖନ୍ତେ । ଯଦି ତାହା
 ସମ୍ପର୍କ ହିତାବସ୍ଥାରେ, ସମସ୍ତେ ଧ୍ୟାନରେ ତାହା ଧରିବା
 ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ, ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ

ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ, ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ, ଧ୍ୟାନ
 ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ, ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ ଧ୍ୟାନ

“નવમ પદ્ય ૨૩૫ મર્ચિય “પાનપરિશ.”

તથાગિહંતેઝ્ટાગ્ગ,—દોસવિમુક્તે વિમુક્કનાળમળ, ।
પયડિયતત્તે નયસુર,—ગળ ઝાણહ નિચંપિ ॥૧૦॥

એ નવ પદ્યાં પ્રથમ પદે આગળથી દોષ વિમુક્ત થયેલા
વિશુદ્ધ જ્ઞાનથી બરેલા, તત્ત પ્રકાશ અને સુરસજ વંદિત
એવા શ્રી અરિહંત ભગવાનનું તમે નિરંતર ધ્યાન કરો. ૧૦
પનરસમેયપસિદ્ધે, સિદ્ધે ઘણકમ્મવંધણવિમુક્કે ।
સિદ્ધાણંતચ્ચઝકે, ઝાણહ તમ્મયમળા સયયં ॥૧૧॥

બીજે પદે સકળ કર્મ બંધનથી વિમુક્ત થયેલા અને અ-
નંતજ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર તથા વીર્યરૂપ અનંત ચતુષ્થય સં-
પ્રાપ્ત થયેલા એવા પંદર ભેદે પ્રસિદ્ધ સિદ્ધ ભગવાનનું સદા
તન્મયપણે ધ્યાન કરો. ૧૧

પંચાચારપવિત્તે, વિસુદ્ધ સિદ્ધંત દેસણુજ્જુત્તે; ।
પરઝચારિક્કપરે, નિચ્ચં ઝાણહ સૂરિવરે ॥ ૧૨ ॥

ત્રીજે પદે પંચાચાર વડે પવિત્ર, સર્વજ્ઞ દેશિત વિશુદ્ધ-
સિદ્ધાંત સંબંધી દેશના દેવામાં ઉજમાળ અને પરોપકાર કર-
વામાં સદા તત્પર એવા સૂરિવરનું નિરંતર ધ્યાન કરો. ૧૨

中國經濟的進步，對於世界經濟的貢獻，
 是極大的，我們應該認識到這一點。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

我們應該認識到，中國經濟的進步，
 是與世界經濟的進步相聯繫的。我們應該認識到，
 中國經濟的進步，是與世界經濟的進步相聯繫的。

આ પદે પદે આશ્રય કરીને પદ્મને પદ્મને પદ્મને
 વર્ણવેલું જાણે એકે પુત્રના પદ્મ પદ્મને પદ્મને
 પદ્મને પદ્મને પદ્મને ૧૧

અમુહકિરિયાણ ત્રાઓ, મુહાસુ કિરિયાસુ
 જોગ અપમાઓ

તં ત્રારિત્તં ઉત્તમ ગુણ, — જુત્તં પાલેહ નિરુત્તં ॥ ૧૭ ॥

આ પદે પદે અશુભ ક્રિયાઓના ત્યાગ કરી અને શુભ ક્રિ
 યાઓમાં આદર કરી ઉત્તમ ગુણપ્રકૃત આશ્રિતને મથાર્થે પાળી ૧૮

ઘણકમ્મતમોભરહરણ, — માણુમ્યં દુવાલસંગધરં
 નવરમકસાયતાવં, ચરેહ સમ્મં તવોકમ્મં ॥ ૮ ॥

નવમે પદે આકર્ષક કર્મ કરી અંધકારને દરી લેવા સુધ
 સમાન દ્વાદશવિધ (બાર પ્રકારના) તપને કપાય તાપ રહિ
 થશે રૂઢી રીતે સેવા. ૧૮

ણ્યાઈં નવપયાઈં, જિણવરધમ્મંમિ સારમ્મૂયાઈં ।
 કલ્હાણકારણાઈં, વિહિણા આરાહિયદ્વાઈં ॥ ૧૯ ॥

આ પ્રમાણે ઉપર ખતાવેલા નવે પદો જિનેશ્વર પ્રભુએ
 કથેલા ધર્મમાં સારભૂત છે, અને આરાધન કરનાર ભવ્ય બ
 નોને કદ્યાણુકારી છે તેથી તે યથાવિધ આરાધવા યોગ્ય છે. ૧૯

૧ ત્યાગ: ૨ નિરુત્તં.

નવમઃ વિશેષ મુખ-વર્ણનમ.

પ્રથમ બો અરિહંત પદ વર્ણનમ.

સેસતિભવેહિં મણુપરિહિં, વિહિયારિહાદ્દાણેહિં ।
અજિજ્ઞઙ જિણગુત્તં, તે અરિહંતે પણિવયામિ ॥૨૧॥

શેષ ત્રણુ ભવ રહેતા મનુષ્યને અરિહંતાદિક નિશ રચા
નક (તપ) નું આરાધન કરીને જગણે તીર્થકરનામકર્મ
ઉપાજીવું છે તે અરિહંતોને હું પ્રણમું છું. ૨૧

જે યગ ભવંતરિયા, રાયકુલે ઉત્તમે અવયરંતિ ।
મહસુમિણસૂઝયગુણા, તે અરિહંતે પણિવયામિ ॥૨૨॥

છેલ્લે ભવે ઉત્તમ રાજકુળમાં થીત મહાસ્વામીનાવડે
થિત ગુણવાળા જે અવતરે છે તે અરિહંતોને હું પ્રણા
મકું છું. ૨૨

જેસિં જમ્મંમિ મહિમં, દિસાકુમારીઓ સુરવરિંદા
કુવંતિ પહિટ્ટમણા, તે અરિહંતે પણિવયામિ ॥૨૩॥

જેઓના જન્મ સમયે ૫૬ દિશુમારીઓ અને ૬૪ દે
નાયકો આવીને પ્રમુદિત મનથી જન્મ-ઉત્સવ કરે છે તે
રિહંતોને હું પ્રણામ કરું છું. ૨૩

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

જે અદ્ધ પાડિહારેહિં, સોહિયા સેવિયા સુરિંદેહિં ।
વિહરંતિ સયાકાલં, તે અરિહંતે પણિવયામિ ॥૨૮॥

અષ્ટ પ્રાતિહાર્યો વડે શોભિત અને સુરનાયકો વડે સેવિત
જે સદાકાળ વિચરે છે તે અરિહંતોને હું પ્રણમું છું. ૨૮
પણતીસ ગુણગિરાણ, જેય વિવોહં કુળંતિ ભવાણં
મહિવીઢે' વિહરંતા, તે અરિહંતે પણિવયામિ ॥૨૯॥

પૃથ્વીપીઠ ઉપર વિચરતા છતાં ૩૫ ગુણયુક્ત વાણીવડે
જે ભવ્યજનોને વિગોધે છે તે અરિહંતોને હું પ્રણામ કરું છું. ૨૯

‘ દ્વિતીય શ્રી સિદ્ધ પદ વર્ણનમ્. ’

અરિહંતા વા સામન્ત, —કેવલી અકચકચ સમુઘાયા
‘સેલેસીકરણેણં, હોઝળમજોગીકેવલિણો ॥૩૦॥
જે દુનરમંમિ સમયે, દુસયરિ પયડિઓ તેરસય ચરમે
મનિવ્રજ્ય મિત્તં પચા, તે સિદ્ધા દિંતુ મે સિદ્ધિ ॥૩૧॥

* 1941年 10月 1日 星期日 *

1941年 10月 1日 星期日

1. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

2. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

3. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

4. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

5. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

6. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

7. 10月1日，星期日，上午九时，在...
 10月1日，星期日，上午九时，在...

જે આચાર્ય જાણે, તે જાણે જ્યાં પરિવ્રજાણે તે વિનિ
 ત્વ રાજાઓનો સંભાળે અને તે જાણે જાણે મહારાજ
 જાણે હું ૪૩ ૪૩

જે મુણિય મુનસામ, પમોવચારિક્ષાવચ દિવિ ।
 તત્તોવચસદાણં, તે આચરિયે નમંસામિ ॥ ૪૨ ॥

જે સંપાદના જાણે જ્યાં પરોપકારવિદે દેવાની ત
 તોપદેશ આપે છે તેવા આચાર્ય મહારાજજાણે હું નમ
 સ્કાર કરું છું. ૪૩

અશ્વમિત્ર જિળસૂરે, કેવલિચંદેવિ જે પર્વતુવ ।
 પયડંતિ હહ પયશ્ચે, તે આચરિયે નમંસામિ ॥ ૪૪ ॥

જિનેશ્વર રૂપી સૂર્ય જાણે સામાન્ય ક્ષત્રીરૂપી ચાં
 ચારત થયે છતે આ મનુષ્યશેવમાં દીપકની જેરે જે તત્ત્વનો પ્ર
 કાશ કરે છે તેવા આચાર્ય જાણવાનોને હું નમસ્કાર કરું છું. ૪૪
 જે પાવમરુકંતે, નિવડંતે ભવમહંધકૂવંમિ ।

નિથ્થારયંતિ જીવે, તે આચરિયે નમંસામિ ॥ ૪૫ ॥

પાપના ભારથી આકાંત થયા છતાં સંસારરૂપી મહા ઉંડ
 ક્ષ્વામાં પડતા પ્રાણીઓનો જે ઉદ્ધાર કરે છે તેવા આચાર્ય
 મહારાજજાણે હું નમસ્કાર કરું છું. ૪૫

જે માયતાયવંધવ,—પમુહેહિંતોવિ રૂથ્થ જીવાણં ।
 સાહંતિ હિયં કજ્જં, તે આચરિયે નમંસામિ ॥ ૪૬ ॥

10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532

[Faint, illegible handwritten notes]

[The page contains several lines of extremely faint, illegible text.]

[Faint, illegible handwritten notes]

[illegible][illegible]

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

1. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 2. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 3. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 4. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 5. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 6. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 7. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 8. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 9. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 10. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.

‘પંચમ શ્રી સાધુપદ વર્ણનમ્.’

જે દંસણનાણચરિત્ત, રૂવં રચણત્તણ ઇક્કેણ ।
સાહંતિ મુલ્લમમ્મં, તે સઠ્ઠે સાહુણો વંદે ॥૫૭॥

દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર્ય અનુપમ રત્નત્રયીવડે જે
ભોક્ષમાર્ગેનું સાધન હરે છે તે સર્વ સાધુઓને હું વંદે
૪૩ છં. ૫૭

ગયદુવિહદુટ્ટજ્ઞાણા, જે જ્ઞાઇઅ ધમ્મસુક્કજ્ઞાણાય ।
સિરહંતિ દુવિહ સિરહં, તે સઠ્ઠે સાહુણો વંદે ॥૫૮॥

આત્મ અને શરીર એ બંને પ્રકારના દુષ્ટ ધ્યાન ત્યાગ, પર્મ
અને સમ્યક એ બે ધ્યાનનેજ આવનાવાળા બુદ્ધિ પ્રકાશશક્તિ
અને આત્મવૈભવના વિજ્ઞાનો અભ્યાસ કરે છે તે સર્વ સાધુઓને
હું વંદે ૪૪ છં. ૫૮

મુતિવણ્ણ મુત્તા, તિમ્મહરિયા તિમામ્મિસુક્કા ।
તે મલ્લમ્મિ તિમ્મહરિ, તે સઠ્ઠે સાહુણો વંદે ॥૫૯॥

此種情形，在過去，我們曾遇到過，現在，我們又遇到過，這說明，我們的工作，還有很大的缺點，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作，我們必須，從中吸取教訓，改進我們的工作。

જે ઔપશમિક પાંચવાર, ક્ષાયોપશમિક અસંખ્યવાર
અને ક્ષાયિક એકજવાર પ્રાપ્ત થાય છે તે સમ્યગ્દર્શનને અમે
નમીએ છીએ. ૭૦

જં ધમ્મદુમમૂલં, ભાવિજ્જહ ધમ્મપુરપવેસં ચ ।
ધમ્મભવણપીઠં વા, તં સમ્મં દંસણં નમિમો ॥૭૧॥

જે ધર્મવૃક્ષનું મૂળ, ધર્મપુરનું દ્વાર અને ધર્મ મહેલનો
પાયો કહેવાય છે તે સમ્યગ્દર્શનને અમે નમીએ છીએ. ૭૧

જં ધમ્મજયાહારં, ઉવસમરસભાયણં ચ જં વિંતિ ।
મુણિણો ગુણરચણનિહિં, તં સમ્મં દંસણં નમિમો ॥૭૨॥

જે પૃથ્વીપેરે સમસ્ત ધર્મનો આધાર, ઉપશમ રસનું
ભાજન અને ગુણરૂપી રત્નોનું નિધાન છે એમ મુનિજનો કહે
છે તે સમ્યગ્દર્શનને અમે નમીએ છીએ. ૭૨

જેણ વિણા નાણં વિદુ, અપમાણં નિપ્પલં ચ ચારિત્તં ।
મુચ્છોવિ નેવ લપ્પમહ, તં સમ્મં દંસણં નમિમો ॥૭૩॥

જેના વિના જ્ઞાન પણ અપમાણ છે, આરિય કૃપીમુન
મનુ નથી અને મોક્ષપ્રાપ્તિ તો થતીજ નથી તે સમ્યગ્દર્શનને
અમે નમીએ છીએ. ૭૩

જં મદ્દહણલ્લખણ, — મૂળપમુદેહિં વહુ ચ મેણ્ણિં ।
વક્કિમ્મહ મમયંમિ, તં મમ્મં દંમણં નમિમો ॥૭૪॥

જેના નામ મન અને અને વચન ગાવંતાન છે એના નિત્ય અપમન
આત્માજ અદેખર સાધુ છે. ૧૦૬

મોહસ્ત સ્વઓવસમા, સમસંવેગાહલસુખ્યં પરમેષ્ઠી
સુહૃપરિણામમયં નિય, -મધ્યાણં દંસગં મુળહૃ ॥૧૧૦॥

મોહના ક્ષયોપશમ વડે શમ સંવેગાદિક ક્ષયગુણો પર
શુભ પરિણામમય પોતાનો આત્મા એજ દર્શન છે. ૧૧૦
નાનાવરણસ્ત સ્વઓ, -વસમેણ જહટ્ટિયાણ તત્તણ
સુદ્ધાવત્રોહરૂઓ, અપ્પુચ્ચિય વુચ્ચણ નાણં ॥૧૧૧॥

જ્ઞાનાવરણના ક્ષયોપશમ વડે યથાસ્થિત તત્ત્વોના શુ
અવબોધરૂપ આત્માજ જ્ઞાન કહેવાય છે. ૧૧૧

સોલસકસાયનવનો, -કસાયરહિયં વિસુદ્ધલેસાણં
સસહાવટ્ટિયમપ્પા, -ણમેવ જાણેહ ચારિત્તં ॥૧૧૨॥

સોળ કપાય અને નવ નોકપાય રહિત અને વિશુદ્ધ
લેશ્યાવંત એવા સ્વસ્વભાવમાં રહેલા પોતાના આત્માનેજ
આરિત્ર સમજો. ૧૧૨

ઇચ્છાનિરોહઓ સુ, -દ્ધ સંવરો પરિણઓઅ સમપાણ
કમ્માહ નિજ્જરંતો, તઓમઓ ચેવ દ્વેસપ્પા ॥૧૧૩॥

ઈચ્છાના નિરોધથી શુદ્ધ સંવરવાળો અને સમતા ગુણે

જાણીને સુખાનો અર્થ, શીર અને અગ્રવ સમ
 દિશારી નામ, જ્યોત્તે અને જાણુગવ જાનાડે સચિત્તા
 ને જો પગલ રે છે તેમ સપરાગ કૃપાળુ તર વાગક છે
 જાણુ મહારાજને હે જાણુનો ! તમે સદાય દિવ
 જાણી ! ૧૧૮

મંતે ગ દંતે ચ સુગુત્તિગુત્તે,

મુત્તે પસંતે ગુણજોગજુત્તે ।

ગયપમાણ હયમોહમાણ,

ઝાણહ નિચ્ચં મુણિરાયપાણ

॥ ૧૧૯ ॥

દાંત (કાશીલ-કાશી), દાન્ત (દમનશીલ-ધંદ્રિય
 જિત), સુગુત્તિગુત્ત (મન, વચન અને કાયાને સુનિયંત્રિત કર
 રાખનાર), મુક્ત (નિવેષ-નિઃસ્પૃહી), પ્રશાન્ત (જમ
 ક્રપાચ માત્રને સારી રીતે શોષવા દીધા છે એવા વૈરાગ્ય રસમ
 બીલનાર), મૂળ-ઉત્તર સાધુ યોગ્ય ગુણને ધારણ કરનાર
 (પાંચ મહાવ્રતાદિક સાધુ યોગ્ય ૨૭ ગુણ અલંકૃત),
 નિકથાદિક પ્રમાદ વર્જિત અને મોહ માયાથી મૂકાયેલા (હું
 અને માફ જમને નથી અથવા અહંતા અને મમતાને
 જમણે મારી કાઢી છે) એવા મુનિરાજનાં ચરણ કમળને
 તમે સદાય ધ્યાવો ! ૧૧૯

જં દવહકાઙ્ગસુસદ્ધાણં,

તં દંસણં સવ્વગુણપ્પહાણં !

તપનો પ્રભાવ તથા તપ કરવાની આવશ્યકતા.

“સમતા સહિત કરવામાં આવતા તપથી નિકાશિત કર્મનો પણ ક્ષય થઈ શકે છે. ” તો પછી બીજાં સામાન્ય શિથિલ કર્મોનું કહેવું જ શું ?

પ્રતીત કરેલા “તપ—અગ્નિવડે અશુદ્ધ એવું જીવ-સુવર્ણ વિશુદ્ધ થઈ શકે છે. ” એટલે કે બાહ્ય અને અભ્યંતર તીવ્ર તપને સેવવાથી આત્મા ઉજ્જ્વલ થાય છે.

“તીર્થકરોએ પોતે પણ તપ સેવ્યો છે અને તેથી અદ્ભુત લાભ જાણી ભવ્યજનોના હિત માટે તીર્થકરોએજ તપનું સેવન કરવા ફરમાન કરેલું છે. તપથી દ્રવ્ય ભાવ લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય છે, ભવસંતતિનો ક્ષય થાય છે, રોગનું નિર્મૂલન થાય છે, કર્મનો અંત થાય છે, વિદ્ધો વિસંરાગ થઈ જાય છે, ઈંદ્રિયોનું દમન થાય છે, મંગળમાળા વિસ્તરે છે, ઈષ્ટ અર્થ સિદ્ધ થાય છે, દેવતાનું આકર્ષણ થાય છે, તેમજ તેથી કાલિકાર નષ્ટ થાય છે; માટે મોક્ષના અર્થો જનોએ એવા કલ્પણકારી તપનું સેવન અવશ્ય કરવું જોઈએ. ”

૧. ઋષભદેવ ભગવાન એક વર્ષ પર્યંત અને વર્ધમા સ્વામી છ માસ પર્યંત અશનાદિક આહાર રહિત ઉપોષિતપાં વિચર્યા અને પ્રભાદ રહિત સંયમમાર્ગને પાળતા ધ્યાનમાં ઝા

પંગાવારનું સંસેવન, તેમજ પાંગ સગિતિ અને ત્રણ ગુણિય પાલન; એ ૩૬ ગુણો અથવા એવા અનેક ગુણોના સમુદાય જ્ઞાનામાં જગદણી રજા હોય, જેઓ સંયમ-વ્રતમાં શિશે-ગણિ હોય, તેમજ સકળ શાસ્ત્રમાં પણ પારગામી હોય, આગાર્ગ ભગવંતો જેન શાસનને અત્યંત ઉપકારક હોવાથી સદાય સેવવા-આરધના કરવા યોગ્ય છે.

૫. શ્રી સ્થવિર પદ-નિર્મળ જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રાદિક ગુણોનું સંસેવન કરવાથી જેઓએ પોતાના આત્માને સ્થિર શાન્ત કરેલો છે અને ઉત્તમ પ્રકારની ક્ષમા, મૃદુતા અને સરલતાદિક સદ્ગુણો વડે જેઓ અન્ય સાધુજનોને યથાઅવસર જરૂર પૂરતી સહાય આપી સંયમ માર્ગમાં સ્થિર કરે છે, તે સ્થવિર સાધુઓ જેનશાસનને દીપાવનાર હોવાથી, તેમજ નવીન અને શિથિલ થયેલા સાધુઓને આલંબનભૂત હોવાથી સદાય સેવવા યોગ્ય છે.

૬. શ્રી ઉપાધ્યાયપદ-નિર્મળ શાસ્ત્રબોધ સહિત શુદ્ધ ચારિત્ર પાળવામાં સદાય સાવધાન રહી, કેવળ ઉપકાર દે-છિથી સાધુસમુદાયને અનેક પ્રકારે સહાય આપી જેઓ પત્યર જેવા જડ્યુદ્ધિવાળા શિષ્યોને પણ સુશિક્ષિત કરે છે અને ઉત્તમ રહેણી-કરણી વડે શિષ્યોને સુવિનીત બનાવે છે, તે આચાર્યને, ગચ્છને, યાત્ર શ્રી સંધને સહાયક શ્રી ઉપા-

રારૂપ નવ તત્ત્વ તથા પદ્મ દ્રવ્ય, સમભંગી, + સમનય,
 ચાર નિર્લેપા પ્રમુખ સર્વ ભાવોને સત્ય પ્રામાણિક લેખી અ-
 વધારી શકાય, જે સંયમાદિક સકળ ગુણના પાયારૂપ,
 જેમ એકડા વગરનાં મીઠાં નકામાં છે તેમ જેના વગર કશી
 ક્રિયા ક્લેશરૂપ થાય છે, પણ કલ્યાણરૂપ થતી નથી, તે ક્ષેત્ર
 પદ સદા સેવવા યોગ્ય છે. ચિંતામણિ રત્ન સમાન સુખકામી
 સમ્યક્ત્વને પામવા અને અભ્યાસવડે ભાગ્યયોગે પામી
 તેની રક્ષા અને પુષ્ટિ કરવા અન્ય સ્થળે વિસ્તારથી કહેલ
 તેના દૂષણ-ભૂષણ પ્રમુખ ૬૭ જોલો. સારી રીતે સમજી તેમ
 વિવેક ધારવો જોઈએ. (જુઓ “શ્રદ્ધાશુદ્ધિ ઉપાય” નિં.)

૧૦. શ્રી વિનયપદ્મ-જેવડે રાગ દ્વેષાદિક દુરગત માન
 મૂળથી દૂર થઈ જાય તે વિનય કહેવાય છે. ગુણ-ગુણી પ્રત્યે
 મૃદુતા રાખી આત્મામાં ઉત્તમ ગુણ પ્રગટ કરવા માટે સદા
 જીને દેખીને કે સાંભળીને મનમાં પ્રગટિત થવું તથા તે
 સદગુણી સજ્જનોની ગથાશક્તિ ભક્તિ, બહુમાન, ગુણગર્વ

હોઈ શકે છે. દૈત્ય અથવા સવડે ભવશીર આત્માર્થી આવક પણ અમુકને સર્વસંયમી થઈ શકે છે. તેનું સમાધિસ્થાન અપાર છે. માટે સંયમપદનું સેવન-આરાધન શાસ્ત્રનીતિ મુજબ કરવું બહુ જરૂરનું છે.

૧૮. શ્રી અભિનવજ્ઞાનપદ-યુક્તિના આઠ ગુણ પા-
મી પોતપોતાની યોગ્યતા પ્રમાણે નવાં નવાં ધર્મશાસ્ત્ર ગુરુગમ
મેળવી વાંચવાં-વિચારવાં અને તે પ્રમાણે પ્રમાદ રહિત
વર્તન કરવા ખંપ કરવો, એ આ ઉત્તમ પદ આરાધવાનું અ-
નંતર ફળ સમજવાનું છે. બાહ્ય-ખોટા આડંબર તથા, સમ-
જીને શક્ય ક્રિયામાં પ્રવર્તી, સ્વશ્રેય સાધી લેવું એજ જ્ઞાનનું
ઉત્તમ કાર્યસાધક ફળ છે.

૧૯. શ્રી શ્રુતપદ-સૂત્ર, આગમ, સિદ્ધાન્ત, ગ્રંથ અને
પ્રકરણો તેમજ તે ઉપર ભાષ્ય, ચૂલ્કિ, નિયુક્તિ અને વૃત્તિ
(ટીકા-વાર્તિક પ્રમુખ) એ સર્વે આપ્ત પુરૂષોએ કરેલાં હોવાથી
પ્રમાણરૂપ છે. સૂત્રથી રચના પ્રાયઃ ગણધરા, શ્રુતદેવળી-ચૌદ
પુર્વી હોય તે કરે છે; ત્યારે અર્થથી તો તીર્થંકર ભગવાન
તેનો પ્રકાશ કરે છે. સૂત્રનો પરમાર્થ ભાષ્ય, ટીકા પ્રમુખથીજ
સમજાય છે; માટે સૂત્રની પેરે તે સર્વે ભાષ્ય ટીકાદિક
માન્ય કરવા યોગ્યજ છે. વિનય, બહુમાન, યોગ-ઉપધાન
પ્રમુખ ઉચિત આચાર પાળી, શ્રુતપદનું આરાધન કરવું આ-
ત્માર્થીજનોને બહુ હિતકારક થઈ શકે છે.

આરાધન કરવું અને તે જીંદગી પર્યંત કરવું. તેનું ૧૫૦ કસ્યાણું
કેાનું ગણણું અન્ય ગ્રંથમાં બતાવેલું છે ત્યાંથી જોઈ લેવું.

(૫)

અતુર્દશીનું માહાત્મ્ય અને સામાન્ય સમજ.

ચૌદ પૂર્વનું આરાધન કરવા આ તપ કરવામાં આવે છે.
તે દિવસે અવશ્ય ઉપવાસ પૌષ્ઠાદિકનું સેવન કરવું અને
તે યથાશક્તિ ૧૪ માસ, ૧૪ વર્ષ અથવા જીંદગી પર્યંત
કરવું. પાળીની આલોચણ તરીકે પણ દરેક ચૌદશે એક ઉપ-
વાસ કે તેના જટલો બીજે તપ (જે આયંબિદા, ત્રણ નીતી,
ચાર એકાસણાં પ્રમુખ) કરવો જોઈએ.

(૬)

પૂર્ણિમા અને અમાવાસ્યા સંબંધી તપની સમજ.

૨૭ પર્વ પૌર્ણિમા તથા અમાવાસ્યા પણ આરિષ-
આરાધન વિશિષ્ટાજ છે અને તેથી તે ઉપવાસ પૌષ્ઠાદિક
તે આયંબિદા ગોચર છે. તેમાં પણ કાલિપ્રી અને ચૌતી પૂર્ણિ

नवपदानां यैत्यवंदनं, स्तुति स्तवनादि संश्ल.

नवपदानां यैत्यवंदन.

(१)

जैनेन्द्रमिन्द्रमहितं गतसर्वदोषं,

ज्ञानाद्यनंतगुणरत्नविशालकोशम्;

कर्मक्षयं शिवमयं परिनिष्ठितार्थं,

सिद्धं च बुद्धमविरुद्धमहं च वंदे.

॥ १ ॥

गच्छाधिपं गुणगणं गणिनं सुसौम्यं.

वंदामि वाचकवरं श्रुतदानदक्षम्;

क्षान्त्यादिधर्मकलितं मुनिपालिकां च,

निर्वाणसाधनपरं नरलोकमध्ये.

॥ २ ॥

सद्दर्शनं शिवमयं च जिनोक्तसत्यं,

तत्त्वप्रकाशकुशलं सुखदं सुबोधम्;

छिन्नाश्रवं समितिगुप्तिमयं चरित्रं,

कर्माष्टकाष्टदहनं सुतपः श्रयामि.

॥ ३ ॥

पापौघनाशनकरं वरमंगलं च,

त्रैलोक्यसारमुपकारपरं गुरुं च;

भावातिशुद्धिवरकारणमुत्तमानां,

श्रीमोक्षसौख्यकरणं हरणं भवानां

॥ ४ ॥

(૪)

સકળ મંગળ પરમ કમળા, - દેલિ મંબુલ મંદિરં;
 ભવદોષસંચિત પાપનાશન, નમો નવપદ જયકરં. ૧
 અરિહંત સિદ્ધ સૂરીશ વાચક, સાધુ દર્શન સુખકરં;
 વર જ્ઞાન પદ આરિત્ર તપ એ, નમો નવપદ જયકરં. ૨
 શ્રીપાળ રાજ શરીર સાજ, સેવતાં નવપદ વરં;
 જગમાંહિ ગાજ ઈર્તિ બાજ, નમો નવપદ જયકરં. ૩
 શ્રી સિદ્ધચક્ર પસાય સંકટ, આપદ નાશે સતે;
 વળી વિસ્તરે સુખ મનોવાંછિત, નમો નવપદ જયકરં. ૪
 આંખિલ નવ દિન દેવવંદન, ત્રણ ટંક નિરંતરં;
 બે વાર પડિકમણ પલેવણ, નમો નવપદ જયકરં. ૫
 ત્રણ કાળ જાને પૂજીએ, ભવતારકં તીર્થકરં;
 નિમ ગણુણું કોય લજર ગળીએ, નમો નવપદ જયકરં. ૬
 મમ વિધિ સદિત મન વચન કાયા, વશ કરી આરાધિયે;
 તપ વર્ષ સાધાર નવપદ, શુદ્ધ સાધન સાધિયે. ૭
 મમ કષ્ટ ભૂરે, 'શર્મ' પૂરે, યજ્ઞ નિમલેયર વરં;
 આ વિદવદ્ધ ખનાપ બળી, વિજય વિલસે સુખકરં. ૮

(૫)

ઠેસર ચંદન ધસી ઘણાં, કસતૂરી ખરાસ;	
જુગતે જિનવર પૂજિયા, મયણા ને શ્રીપાળ.	૨
પૂજ અષ્ટ પ્રકારની, દેવવંદન ત્રણ કાળ;	
મંત્ર જપો ત્રણ કાળ ને, ગુણુણું તેર હજાર.*	૩
કષ્ટ દુઃખું ઉંખરતણું, જપતાં નવપદ ધ્યાન;	
શ્રી શ્રીપાળ નરિંદ થયા, વાઘ્યો ખમણો વાન.	૪
સાતસો ઢાઢી સુખ લલા, પામ્યા નિજ આવાસ;	
પુણ્યે મુક્તિવધૂ વર્યા, પામ્યા લીલ વિલાસ.	૫

(૬)

ખાર ગુણુ અરિહંતના, તેમ સિદ્ધના આઠ;	
છત્રીશ ગુણુ આચાર્યના, જ્ઞાન તણા ભંડાર.	૧
પચીશ ગુણુ ઉપાધ્યાયના, સાધુ સત્તાવીશ;	
ચામ વર્ણુ તનુ શોભતા, જિન શાસનના ઈશ.	૨
જ્ઞાન નમું એકાવને, દર્શનના સડસઠ;	
સીતેર ગુણુ ચારિત્રના, તપના ખાર તે છઠ.	૩
એમ નવપદ યુક્તે કરી, ત્રણ શત અષ્ટ (૩૦૮) ગુણુ થાય	
જે પૂજે ભવી ભાવશું, તેહનાં પાતક બય.	૪
પૂજ્યા મયણાસુંદરી, તેમ નરપતિ શ્રીપાળ;	
પુણ્યે મુક્તિ સુખ લલા, વરત્યા મંગળમાળ.	૫

+ પંચ પરમેષ્ઠિના (૧૦૮), અને જ્ઞાનના (૫), દર્શનના (૫), ચારિત્રના (૧૦) ને તપના () એમ કુલ ૧૩૦ ભેદની એકેક નવકા-
રવાળી ગણતાં તેના ૧૦૦ ગણાતા હોવાથી ૧૩૦૦૦ ગુણુ થાય છે.

(૨)

જગજીવન જગવાલ હો. એ રાગ.

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીયે, શિવસુખ કૃણ સહકાર લાકરે;
જ્ઞાનાદિક ત્રણ રત્નનું, તેજ ચઢાવણહાર લાકરે.

શ્રી સિં ૧

ગીતમે પૂછંતા હક્ષો, વીરજિણુંદ વિચાર લાકરે;
નવપદ મંત્ર આરાધતાં, કૃણ લહે ભવિક અપાર લાકરે.

શ્રી સિં ૨

ધર્મરથના ગાર ગક છે, ઉપશમ ને સુવિનેક લાકરે;
સંવર ત્રીજું જાણીયે, ચોથું સિદ્ધચક્ર છે લાકરે.

જેન જ્ઞાન ચારિત્ર છે ઉત્તમ, તપ દોય ભેદે હૃદય વિચારી.

નવ૦ ૨

ત્રેજી ઓર તંત્ર ધણેરા, ઉત સખડું હમ દૂર વિસારી.

નવ૦ ૩

હોત જીવ ભવજલસે તારે, ગુણ ગાવત છે બહુ નર નારી.

નવ૦ ૪

જિનભક્ત મોહન મુનિ વંદન, દિનદિન ચઢતે હર્ષ અપારી.

નવ૦ ૫

(૪)

પદ ધરજે ધ્યાન, ભવી તુમે, નવપદ ધરજે ધ્યાન.

નવપદનું ધ્યાન કરતાં, પામે જીવ વિશ્રામ. ભવી. ૧

રિહંત સિદ્ધ આચારજ પાઠક, સાધુ સકળ ગુણખાણ.

ભવી. ૨

જિન જ્ઞાન ચારિત્ર એ ઉત્તમ, તપ તપો કરી બહુમાન.

ભવી. ૩

માસો ચૈત્રની શુદ્ધિ સાતમથી, પૂનમ લગી પરમાણ. ભવી. ૪

પેમ એકાશી આંખિલ છીજે, વરસ સાડાચારનું માન.

ભવી. ૫

પડિમણાં દોય ટંકનાં છીજે, પડિલેહણ બે વાર. ભવી. ૬

વવંદન ત્રણ ટંકનાં છીજે, દેવ પૂજે ત્રિકાલ. ભવી. ૭

૧૨ આઠ છત્રીશ પચવીશનો, સત્તાવીશ સડસઠ સાર. ભવી. ૮

નવપદ ને નર ધ્યાવે, તે તો સુર નર શિવસુખ પાવે હો;

શૃંગ નૃ ૮

વિલાસે ને ગાવે, તે તો સુર નર શિવસુખ પામે હો;

શૃંગ નૃ ૯

(૬)

અહો ભવી પ્રાણીરે સેવા, સિદ્ધચક્ર ધ્યાન સમો નહીં મેવો;

અહો ૦ એ આંકણી.

જે કોઈ સિદ્ધચક્રને આરાધે, તેહનો જગમાંહી જસ વાધે. અહો. ૧

પહેલે પદેરે અરિહંત, બીજે સિદ્ધ બુદ્ધ ધ્યાન મહંત;

ત્રીજે પદેરે સૂરીશ, ચોથે ઉવજગ્રાય ને પાંચમે મુનીશ. અહો. ૨

છઠ્ઠે દંસણુરે ક્રીજ, સાતમે જ્ઞાનથી શિવસુખ લીજ;

આઠમે ચારિત્ર પાળો, નવમે તપથી મુક્તિ જવો. અહો. ૩

આંખિલ આળીરે ક્રીજ, નોકારવાળી વીશ ગણીજ;

ત્રણે ટંકનારે દેવ વાંદીજ, પડિલેહણ પડિક્રમણુ ક્રીજ. અહો. ૪

ચુરસુખ કિરિયારે ક્રીજ, દેવગુરુ ભક્તિ ચિત્તમાં ધરીજ;

એમ કહે રામનોરે શીષ્યો, આળી ઉજવીએ જગદીશો. અહો. ૫

(૭)

સિદ્ધચક્ર વર સેવા ક્રીજ, નરભવ લાહો લીજરે;

વિધિ પૂર્વક આરાધન કરતાં, ભવભવ પાતક છીજ;

ભવિજન ભજિયે જરે, અવર અનાદિની ચાલ;

નિત્ય નિત્ય તજિયે જરે. એ આંકણી.

૧

જેમ કે જાણનાર પદ્મ, ગાયત્રી ચારતર દિશાથી;
 વિષયો જાણનાર પદ્મ, પદ્મમાં શી નિવનંદા. ભવિ. ૩
 આજે જાણનારો અધ્યાત્મ અભ્યાસ કર, દેવતા હંસાગુ નાળીય;
 આજાણનાર અનંત વીરજ, સિદ્ધ પ્રાપ્તિ મુખ્યમાળી. ભવિ. ૩
 વિષય જાણનાર તરંગી પીડ, અંતરાત્મ જોગ પીડછ;
 રમેઝ પીડ એ પાંગ પ્રસ્થાને, નર્મો આચારજ ઈકું.^૨ ભવિ. ૪
 આંગ ઉપાંગ નંદિ અન્તરંગોગા, છ છેદ ને મૂળ ચારછ;
 હસ પગના એમ પાણીવાલીસ,^{*} પાઠક તેહના ધાર. ભવિ.
 વેદ ત્રાય ને હાસ્યાદિક પદ્, મિશ્રાત્વ ચાર કયાયછ;
 જોઈ અભ્યાસંતર નવવિધ બાલની, અંગી તજ મુનિરાય. ભવિ.
 ઉપશમ કાયઉપશમ ને ક્ષાયક, દર્શન ત્રણ પ્રકારછ;
 શ્રદ્ધા પરિણતિ આતમ દેશે, નમિયે વારંવાર. ભવિ. ૫
 અઠાવીશ થાદ ને પદ્ દુગ ઇગ, મત્યાદિકના બાણછ;
 એમ એકાવન લેહે પ્રણમો, સાતમે પદ વર નાણ. ભવિ. ૬
 નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ લેહે, ચારિત્ર છે વ્યવહારછ;
 નિજગુણસ્થિરતા ચરણ તે પ્રણમો, નિશ્ચે શુદ્ધ પ્રકાર. ભવિ. ૯
 બાહ્ય અભ્યાસંતર તપ તે સંવર, સમતા નિર્જરા હેતુછ;
 તે તપ નમિયે ભાવ ધરીને, ભવસાગરમાં સેતુ.^૩ ભવિ. ૧૦-

ବିଷୟ: ପ୍ରାଚୀନ ଶିଳା, ଧାତୁ ଓ ଗିଳିବିଳିତ. ଭବି. ୩

אשר יצאנו ממצרים ונעלה אל הרי סיני ונעלה אל הר סיני ונעלה אל הר סיני

‘संन्यास’ शब्द की व्याख्या, सिद्ध प्रमाणों सहित। अवि. ३

विश्व नैऋत्य अक्षांश १५°, मंत्रालय भोग १५°२०;

રાગે: ગીત: ૩૫ પંજ પ્રસ્થાને, નગો આચારજી ધ્રુવ. ભવિ. ૪

આંગ ઉપાંગ નંદિ અન્નગોચા, છ હેઠ ને મૂળ ચારણ;

કરા પચના એમ પાણીમાં, * પાઉક તેડના ધાર. ભવિ.

नेह नाग ने दास्याहिक पद, गिर्यात्व आर कषायल;

ગૌહચાર્યગંતર નવવિધ પાણની, અંશી તજે મુનિરાય. ભવિ.

ઉપશમ કાયઉપશમ ને ક્ષાયક, દર્શન ત્રણ પ્રકારનું;

શ્રદ્ધા પરિણતિ આતમ દેરી, નમિયે વારંવાર. સવિ. ૪

અઠાવીશં ચાદ ને પદ્ દુગ ધગ, મત્યાદિકના જાણુ;

એમ એકાવન ભેદે પ્રણયો, સાતમે પદ વર નાણ. સવિ. ૮

નિવૃત્તિ ને પ્રવૃત્તિ ભેદ, ચારિત્ર છે વ્યવહારજી;

निजगुणस्थिरता यरण ते प्रणमो, निश्चे शुद्ध प्रकार. भवि. ६

આહ્ય અલ્પ્યંતર તપ તે સંવર, સમતા નિર્જરા હેતુજ;

તે તપ નમિયે ભાવ ધરીને, ભવસાગરમાં સેતુ.³ ભવિ. ૧૦-

+ જન્મમરણ રહિત. * દેહરાહિત. ૧ વીર્ય. ૨ ઇષ્ટ. x ૪૫.

એ નવપદમાં 'પણ છે ધર્મી, ધર્મ' તે વરતે ચારણ;
 દેવ^૧ગુર^૨ ને 'ધર્મ' તે એહમાં, દોય ત્રણ ચાર પ્રકાર. ભવિ. ૧૧
 માર્ગદેશક અવિનાશીપણું, આચાર વિનય સંઠેતેણ;
 સહાયપણું ધરતા સાધુણ, પ્રણમો એહીજ હેતે. ભવિ. ૧૨
 વિમળેશ્વર સંનિધ્ય કરે તેહની, ઉત્તમ જે આરાધેણ;
 પદ્મવિનય કહે તે ભવિ પ્રાણી, નિજ આતમ હિત સાધે. ભવિ. ૧૩

શ્રી આંખિલની ઓળીનું સ્તવન.

(૮)

અવસર પામીનેરે ક્રીજ, નવ આંખિલની ઓળી;
 ઓળી કરતાં આપદ જાયે, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ લહીએ ખહુલી. અ. ૧
 આસો ને ચૈત્રે આદરશું, સાતમથી સંભાળીરે;
 આળસ મેલી આંખિલ કરશે, તસ ઘર નિત્ય દીવાળી. અ. ૨
 પૂતમને દિન પૂરી થાતે, પ્રેમશું પખાલીરે;
 સિદ્ધચક્રને શુદ્ધ આરાધી, જપ જપે જપમાળી. અ. ૩
 દેહરે જઇને દેવ જુહારો, આદીશ્વર અરિહંતરે;
 ચોવીશે ચાહીને પૂજે, ભાવશું ભગવંત. અ. ૪
 એ ટંક પડિક્રમણું ઓલ્યું, દેવ વંદન ત્રણ કાલરે;
 શ્રી શ્રીપાલતણી પરે સમણ, ચિત્તમાં રાખો ચાલ. અ. ૫

૧ પાંચ. ૨ અરિહંત ને સિદ્ધ. ૩ આચાર્ય, ઉપાધ્યાય ને
 ૮. ૯ જ્ઞાન જ્ઞાન, ચારિત્ર ને તપ.

જોમ ના જોડા ગી જોમથી આંખિયે, પરી પૂજાન દર્શ; સુ૦
 તિજમાણ પાપ જોમથી કરે, સાધાચારે વર્તિ. સુ૦ શ્રી૦ ૬
 જો આરાધનથી સુખ સંપદા, જગમાં કીર્તિ રાય; સુ૦
 શેગ ઉપદ્રવ નામે જોમથી, આપદા દરે પડાય. સુ૦ શ્રી૦ ૭
 સંપદા વાધે અતિ સોદામળી, આણા શેગ અખંડ; સુ૦
 મંત્ર જન તંત્ર સોદતો, મલિમા જરા પ્રગંડ. સુ૦ શ્રી૦ ૮
 ગણેશરી જોમની સેવા કરે, નિમલેશર વળી દેવ; સુ૦
 મન અલિલાય પૂરે સવિ તેડના, જે કરે નવપદ સેવ.

સુ૦ શ્રી૦ ૯

શ્રીપાળે તેણીયેરે આરાધીઓ, દૂર ગયો તસ શેગ; સુ૦
 રાજકક્ષિ દિન દિન પ્રત્યે વાધતો, મનવંછિત લલો લોગ.

સુ૦ શ્રી૦ ૧૦

અનુક્રમે નવમે ભવ સિદ્ધિ વર્યા, સિદ્ધયક સુપસાય; સુ૦
 જોણીપરે જે નિત્ય નિત્ય આરાધશે, તસ જસવાદ ગવાય.

સુ૦ શ્રી૦ ૧૧

સંસારીક સુખ વિલસી અનુક્રમે, કરીએ કર્મનો અંત; સુ૦
 ધાતિ અધાતિ કાય કરી ભોગનો, શાશ્વત સુખ અનંત.

સુ૦ શ્રી૦ ૧૨

જોમ ઉત્તમ ગુરુ વચણ સુણી કરી, પાવન હુઆ બહુ જીવન
 પદ્મવિજય કહે એ સુરતર સમો, આપે સુખ સદૈવ.

સુ૦ શ્રી૦ ૧૩

(આછેલાલની દેશી.)

નવપદ મહિમા સાર, સાંભળજો નરનાર;

આછેલાલ, હેત ધરી આરાધયેજી.

તો પામો ભવપાર, પુત્ર કલત્ર પરિવાર.

આછેલાલ, નવપદ મંત્ર આરાધયેજી. એ આંકણી. ૧

આસો માસ સુવિચાર, નવ આંબિલ નિરધાર;

આછેલાલ, વિધિશું જિનવર પૂજયેજી.

અરિહંત પદ સાર, ગણણું તેર હજાર.

આછેલાલ, નવપદનું એમ કીજીએજી. ૨

મયણાસુંદરી શ્રીપાલ, આરાધ્યો તત્કાળ;

આછેલાલ, ફલદાયક તેહને થયોજી.

કંચનવરણી કાય, દેહડી તેહની થાય.

આછેલાલ, શ્રી સિદ્ધયક મહિમા કહોજી. ૩

સાંભળી સહુ નરનાર, આરાધ્યો નવકાર;

આછેલાલ, હેત ધરી હૈંડે ધણુંજી.

ચૈત્ર માસે વળી એહ, નવપદશું ધરે નેહ.

આછેલાલ, પૂજો દે શિવસુખ ધણુંજી. ૪

ઈણિપરે ગૌતમસ્વામ, નવનિધિ જેહને નામ;

આછેલાલ, નવપદ મહિમા વખાણિયોજી.

ઉત્તમસાગર શિષ્ય, પ્રણમે તે નિશદિશ.

આછેલાલ, નવપદ મહિમા બાણિયોજી. ૫

વર્ધમાન જિન ઉપદિશે, વર્ધમાન તપ સાર;
 કરવું વિધિજોગે સદા, કઠણ કર્મ સંહાર. ૧
 એઢેકું આંગિલ વધે, યાવત્ શત પરિમાણ;
 સાધિક ચૌદે વર્ષમાં, પૂરણ ગુણમણિખાણ. ૨
 તપમંદિરની ઉપરે એ, શોભે શિખર સમાન;
 ધર્મરત્ન તપસા કરી, પામે પદ નિર્વાણ. ૩

ત્રિગટે ત્રિભુવન વાલહો, ભાષે તપના ભેદ;
 એકસો તેવીશ મુખ્ય છે, કરવા કર્મવિચ્છેદ. ૧
 તેમાં પણ ધુર મોટકો, મહા ઉચ્ચતપ એહ;
 શૂરવીર દોઢ આદરે, નિર્મલ થાશે દેહ. ૨
 રોગ વિધન દૂરે કરે એ, ઉપજે લખિધ અનેક;
 ક્ષમા સહિત આરાધતાં, ધર્મરત્ન સુવિવેક. ૩

એ કર જોડી પ્રણમિયે, વર્ધમાન તપ ધર્મ;
 ત્રિકરણ શુદ્ધે પાળતાં, ટાળે નિકાચિત કર્મ. ૧
 વર્ધમાન તપ સેવીને, દેહ પામ્યા ભવપાર;
 અંતગડ સૂત્રે વર્ણવ્યા, વંદુ વારંવાર. ૨
 અંતરાય પંચક ટલે એ, બાંધે જિનવર ગોત્ર;
 નમો નમો તપરત્નને, પ્રગટે આતમ જ્યોત. ૩

- બે ધુરિ સિરી અરિહંત, મૂલ દઢ પીઠ પઠક્રિયો; ૧
 સિદ્ધ સૂરિ ઉવજાંય સાહુ, ચિહ્ન પાસ ગરિક્રિયો.
 દંસણ નાણ ચરિત્ત તવહી, પડિસાહા સુંદર; ૨
 તત્તખ્ખર સરવગ્ગ લહિ, ગુરૂ પયદલ દુખર.
 દિસિપાલ જખ્ખ જખ્ખિણી, —પમુહ સુરકુસુમેહિં અલંક્રિયો; ૩
 સો સિદ્ધચક્ક ગુરૂ કપ્પતર, અમ મનવંછિય ફલ દિયો.

વર્ધમાન તપનું સ્તવન.

ઢાળ ૧.

(જિમ જિમ એ ગિરિ ભેડાએ—એ દેશી.)

- મે જિમ એ તપ ટીજીએ, તિમ તિમ ભવપરિપાક; સલુણા; ૧
 કટ ભવિ જીવ જાણવો, ઈમ ગીતારથ સાખ. સ. જિ. ૧
 ખિલ તપવિધિ સાંભળો, વર્ધમાન ગુણખાણ; સ.
 મેલ કાય કારણે, કતક કળ ઉપમાન. સ. જિ. ૨
 મુદ્ધર્ત શુભ યોગમારે, સદ્ગુરૂ નાંદિયોગ; સ.
 ખિલ તપપદ ઉચ્ચરી, આરાધો અનુયોગ. સ. જિ. ૩
 મુખ આંખિલ ઉચ્ચરી, પૂજા પ્રતિમા સાર; સ.
 વપદની પૂજા ભણી, માગો પદ અણાહાર. સ. જિ. ૪
 હ્રસ ભોજન ત્યાગવારે, ભૂમિ સંચારો પ્રાય; સ.
 ભચર્યાદિ પાલવારે, આરંભ જયણા થાય. સ. જિ. ૫

તપ પદની આરાધનારે, કાઉરસગ્ગ લોગરસ ખાર; સ.
 ખમાસમણાં ખાર આપવારે, ગુણુણું દોય હજાર. સ. જિ.
 અથવા સિદ્ધપદ આશ્રયીરે, કાઉરસગ્ગ લોગરસ આઠ; સ.
 ખમાસમણાં આઠ જાણવારે, નમો સિદ્ધાણું પાઠ. સ. જિ. ૧
 બીજ દિન અપવાસમારે, પૌષધાદિ વ્રત યુક્ત; સ.
 પડિક્કમણાદિ ક્રિયા કરીરે, ભાવના પરિમલ યુક્ત. સ. જિ. ૨
 ઇંમ આરાધો ભાવથીરે, વિધિ પૂર્વક ધરી પ્રેમ; સ.
 ભાવો ધ્યાવો ભવિજનારે, ધર્મરત્નપદ એમ. સ. જિ. ૩

ઢાળ ૨.

(નરપદ ધરજ્યો ધ્યાન, ભવિકજન-એ રાગ.)

તપ પદ ધરજ્યો ધ્યાન, ભવિક તમે તપ પદ ધરજ્યો ધ્યાન.
 નામે શ્રી વર્ધમાન. ભવિક. દિન દિન ચઢતે વાન. ભવિક.
 સેવો થઈ સાવધાન. ભવિક તમે તપ પદ ધરજ્યો ધ્યાન.
 પ્રથમ ઝોળી એમ પાળીને રે, બીજીએ આંબિલ દોય; ભ.
 ત્રીજીએ ત્રણ ચોથી ચાર છે રે, અપવ.સોત્તર દોય. ભ. ૧
 ઇંમ સો આંબિલ વ્રતની રે, સોમી ઝોળી થાય; ભ.
 શક્તિ અભાવે આંતરે રે, વિશ્રામે પહોંચાય. ભ. ૨
 ચોદ વર્ષ ત્રણ માસની રે, ઉપર સંખ્યા વીર. ભ.
 કાળમાન એ જાણવું રે, કહે વીર જગદીશ. ભ. ૩
 અંતગડ અંગે વર્ણવ્યું રે, આચારદિનકર લેખ; ભ.
 અન્યાંતરથી જાણવું રે, એ લખનં લહેત્રેખ. ભ. ૪

પાંચ હજાર પચાસ છે રે, આખિલ સંખ્યા સર્વ;	ભ. -
સંખ્યા સો ઉપવાસની રે, તપમાં ન કરો ગર્વ.	ભ. ૫
મહાસેન કૃષ્ણા સાધ્વી રે, વર્ધમાન તપ કીધ;	ભ.
અંગદ કેવળ પામીને રે, અજરામર પદ લીધ.	ભ. ૬
શ્રીચંદ કેવળી એ તપ સેવી, પામ્યા પદ નિર્વાણ;	ભ.
ધર્મ રત્ન પદ પામવારે, એ ઉત્તમ અનુષ્ઠાન.	ભ. ૭

ઢાળ ૩.

(નરસવ નગર સોહામણ વણુઝારારે-એ રાગ.)

જનધર્મ નંદન વન ભલો, રાજહંસારે.
 તપ સુરતરૂ ઉપમાન; અહો રાજહંસારે.
 શીતળ છાયા સેવીને, રા. પ્રાણી તું થા સાવધાન અહો રા. ૧
 અમૃતકૃષ્ણ આસ્વાદીને, રા. કાઠ અનાદિની ભૂખ; અહો રા.
 મવપરિભ્રમણભગ્ન તું, રા. અવસર પામી ન ચૂક. અહો રા. ૨
 પાત શાખાથી શોભતો, રા. પાંચ હજાર પચાસ; અહો રા.
 આખિલ ફલે અલંકર્યો, રા. અક્ષય પદ ફલ તાસ. અહો રા. ૩
 વેમલેશ્વર સુરસાંનિધ્યે, રા. તું નિર્ભય થયો આજ; અહો રા.
 કૃતકૃત્ય થઈ માગતું, રા. અકલ સ્વરૂપી રાજ. અહો રા. ૪
 વિગ્રહ ગતિ વાસરાવીને, રા. લોકાગ્રે કર વાસ; અહો રા.
 ધન્ય તું કૃતપ્રણય તું, રા. સિદ્ધ સ્વરૂપ પ્રકાશ. અહો રા. ૫
 તપ ચિંતવણી કાઉસગે, રા. વીર તપોધન ધ્યાવ; અહો રા.
 અરાસેન કૃષ્ણા સાધ્વી, રા. શ્રીચંદ ભવજળ નાવ. અહો રા. ૬

સારિ સ્ત્રી જગન્નંદ્રજી, રા. હીરવિજય શુદ્ધીર; અહો રા.
 મહિનાદી પ્રબ કુરગદુ, રા. આર્ગસુદસ્તી વીર. અહો રા. ૭
 પારંગત તપજલગિના, રા. જ્જ થગા અણુગાર; અહો રા.
 જીત્યા જિવદારવાદને, રા. ધન્યધન્ય તસ આવતાર. અહો રા. ૮
 એક આંગિલે તૂટશે, રા. એક હજાર કોડ વર્ષ; અહો રા.
 દશહજાર કોડ વર્ષનું, રા. ઉપવાસે નરકઆયુષ્ય. અહો રા. ૯
 તપ સુદર્શન ચક્રથી, રા. કરો કર્મનો નાશ; અહો રા.
 ધર્મ રત્ન પદ પામવા, રા. આદરે તપ અલ્યાસ. અહો રા. ૧૦

કળશ.

તપ આરાધન ધરમ સાધન, વરધમાન તપ પરગડો,
 મન કામના સહુ પૂરવાને, સર્વ થાએ સુરધડો;
 અતિદાનથી શુભ ધ્યાનથી, ભવિક જીવ એ તપશ્યા કરે,
 શ્રીવિજયધરમ સૂરીશ સેવક, રત્નવિજય કહે શિવ વરો.

વર્ધમાન તપની થોયો.

૧

- વર્ધમાન ઝોલી કરો, ભવ ભવ પાતિક પરિહરો;
વર્ધમાન જિન પામીને, દૂર કરો સહુ ખામીને. ૧
- વર્ધમાનાદિક જિન તર્યા, પૂર્વ ભવે જે તપ કર્યા;
તે તપ મુજને કૃણ આપો, આહારાદિક સંજ્ઞા કાપો. ૨
- અંતગત આચારદિનકર, શ્રીચંદ્રચરિત્ર આદર;
તપકુલકાદિક ગ્રંથ જે, તપ સાધનના પંથ છે. ૩
- તપગચ્છ નંદન સુરતરે, શ્રી વિજયધર્મ સૂરિશ્વરે;
રત્નવિજય સુખદાયિકા, સહાય કરે સિદ્ધાયિકા. ૪

૨

- વર્ધમાન તપ ઝોલી પાણું, ત્રિવિધે ત્રિવિધે પાતિક ટાણું;
શરીર અને જીવભિન્ન નિહાણું, આવક ગુણઠાણું અજવાણું. ૧
- અતીત અનાગત ને વર્તમાન, ત્રિગટે બેશી કરે વખાણું;
કાંઈ નહિ એ તપની તોલે, વીશ વિહરમાન ઈમ જોલે. ૨
- અંતગત આગમની વાણી, આચારદિનકર ગ્રંથ નિશાની;
તપશરા અણુગાર કહીજે, પૂજી પ્રણુમી લાહો લીજે. ૩
- શાસનસુરવર કરે સહાયા, તપસી નરના પૂજે પાયા;
યક્ષ પ્રસન્ન, ધર્મ રત્નનાં કરે જતન. ૪

ચૌદ વર્ષ ત્રણ માસનેરે, વીસ દિવસ દિવસરે: સડણા.
 પાંચ હજાર પચાસ છેરે, સર્વ દિવસ તપ ધાર. સડણા. વ. ૩
 નમો તવરસ પદ જાપનીરે, દ્વાય હજાર પ્રમાણ: સડણા.
 આરણ્યગરસ કાઉરસગ્ગ કરેરે, ગયાશક્તિઅનુમાન. સડણા. વ. ૪
 વિંધપૂર્વક ચારાવવારે, જિજ્ઞાસુ કૃત જોય: સડણા.
 સુલભ જોધી જીનેરે, ધર્મ રત્ન સિત હોય. સડણા. વ. ૫

કાપે સો કોડહો વર્ષ એકલ દત્તિકે, હજાર કોડ વર્ષ આંખિલે;
 ઉપવાસેહો દશ સહસ કોડકે, નરક આયુષ તું કાપી લે. ૭
 એ વ્યાખ્યાહો મધ્યમ કૂળ જાણુ કે, કેવળ લહે ઉત્કૃષ્ઠથી;
 દસ ધારેહો એ અસિ સૂર્યહાસકે મુષ્ટિ જ્ઞાને ગ્રહો મુષ્ટિથી. ૮
 નમો તવસ્સહો ગણો દોય હજારકે, ખમાસમણાં ખાર છે;
 ગણો લોગસ્સહો ખાર કાઉસ્સગ્ગ રૂપકે, સાચો કર્મકુઠાર છે. ૯
 યથાશક્તિહો કરો તપ અનુકૂળકે, સંયમશ્રેણિ આદરો;
 તપ તપોહો વર્ધમાન પરિણામકે, ધર્મરત્નપદ અનુસરો. ૧૦

શ્રી પંચજ્ઞાનનાં સ્તવનો.

(૧)

પ્રથમ મતિજ્ઞાનનું સ્તવન.

(દેશ રસીયાની)

પ્રભુમો પંચમી દિવસે જ્ઞાનને, ગાજી જગમારે જોડે; સુજ્ઞાની.
શુભ ઉપયોગે ક્ષણમાં નિર્જરે, મિથ્યા સંચિત ખેડે. સુ.પ્ર.૧
સંત પદાદિક નવ દ્વારે કરી, મતિ અનુયોગ પ્રકાશ; સુ.
નયન્યવહારે આવરણ ક્ષય કરી, અજ્ઞાની જ્ઞાન ઉલ્લાસ. સુ.પ્ર.૨
જ્ઞાની જ્ઞાન લહે નિશ્ચય કહે, હોય નય પ્રભુજીને સત્ય; સુ.
અંતરમુદ્ધર્ત રહે ઉપયોગથી, એ સર્વ પ્રાણીને નિત્ય. સુ.પ્ર.૩
લઘિધ અંતરમુદ્ધર્ત લધુપણે, છાસઠ સાગર જિઠ; સુ.
અધિકા નરભવ બહુવિધ જીવને, અંતર કદિયે ન દીઠ. સુ.પ્ર.૪
પ્રતિ સમયે એક બે પામતા, હોય અથવા નવી હોય; સુ.
ક્ષેત્ર પદ્યોપમ ભાગ અસંખ્યમાં, પ્રદેશ માને બહુ જોય. સુ.પ્ર.૫
મતિજ્ઞાન પામ્યા જીવ અસંખ્ય છે, કદા પડિવાઈ અનંત; સુ.
સર્વઆશાતના વજ્રે જ્ઞાનની, વિજયલક્ષ્મી લહો સંત. સુ.પ્ર.૬

દ્વિતીય શ્રુતજ્ઞાનનું સ્તવન.

(હરીયા મન લાગો—એ દેશી)

શ્રી શ્રુત ચૌદ લેટે કરી, વરણુવે શ્રી જિનરાજરે;
ઉપધાનાદિ આચારથી, સેવિયે શ્રુત મહારાજરે.

૧

શ્રુતશ્યું દિલ માન્યો.

દિલ માન્યોરે મનમાન્યો, પ્રભુ આગમ સુખકારરે. શ્રુ. એ ટેક.

એકાદિ અક્ષર સંયોગથી, અસંયોગી અનંતરે;

શ્રુ. ૨

તેવર પર્યાયે એક અક્ષરો, ગુણપર્યાય અનંતરે.

અક્ષરનો અનંતમો, લાગ ઉઘાડો છે નિતરે;

શ્રુ. ૩

તે તો અવરાયે નહિ, જીવ સૂક્ષ્મનું એ ચિત્તરે.

ઈચ્છે સાંભળવા ફરી પૂછે, નિમ્નુણી ગ્રહે વિચારંતરે;

શ્રુ. ૪

નિશ્ચય ધારણા તેમ કરે, ધી ગુ ગુ આઠ એ ગણંતરે.

શ્રુ. ૫

વાદી ચૌવીશ જિનતણા, એક લાખ છત્રીશ હજારરે;

ખસેં સયળ સભામાંહે, પ્રવચન મહિમા અપારરે.

શ્રુ. ૬

બણે બણુવે સિદ્ધાન્તને, લખે લખાવે જહરે;

સ અવતાર વખાણીએ, વિજયસક્ષ્મી ગુણગેહરે.

ત્રીતીય અવધિજ્ઞાનનું સ્તવન.

(૧૦૧૨ ગમારા નામર દેખનાંછ-એ દેખા.)

પૂજે પૂજે અવધિજ્ઞાનને પ્રાણિયારે, સગકિતવંતને એ ગુણ
દાયરે;

સવિ જિનવર એ જ્ઞાને અવતરીરે, માનવ મહોદય બેયરે. પૃ. ૧

શિવરાજ રૂપિ વિપર્યય દેખતારે, દ્વીપ સાગર સાત સાતરે;

વીરગસાગે દોષ વિભંગ ગયોરે, પ્રગટ્યો અવધિ ગુણ

વિખ્યાતરે. પૃ. ૨

ગુરુસ્થિતિ સાધિક છારાઠ સાગરે, કાઢને એક સમર્થલધુ બાણરે;

લેદ અસંખ્ય છે તર-તમયોગથીરે, વિશેષાવશ્યકમાં એહ

વખાણરે. પૃ. ૩

ચારસેં એક લાખ તેત્રીશ સહસ્ત્ર છેરે, ઓહિનાણી મુણિંદરે;

ઋપભાદિક ચૌવીશ જિણુંદનારે, નમે પ્રભુપદ અરવિંદરે. પૃ. ૪

અવાધજ્ઞાની આણુંદને દિગેરે, મિચ્છામિદુક્કડ ગોયમસ્વામરે;

વર્જે આશાતના જ્ઞાન જ્ઞાનીતણીરે, વિજયલક્ષ્મી લહે

ધામરે. પૃ. ૫

ચતુર્થ મનઃપર્યવજ્ઞાનનું સ્તવન.

(જરે જ—એ દેશી.)

જો મારે શ્રી જિનવર ભગવાન, અરિહંત નિજ નિજ
જ્ઞાનથી; જરેજ.

„ સંયમ સમય જાણુંત, તવ લોકાંતિક માનથી. ” ૧.

„ તીર્થ વરતાવો નાથ, એમ કહી પ્રણમે તે સુરા; ”

„ ૫૮ અતિશયવંત દાન, લેધ હરએ સુરનરા. ” ૨.

„ ઈણુ વિધે સવિ અરિહંત, સર્વવિરતિ જળ ઉચ્ચરે; ”

„ મનઃપર્યવ તવ નાણુ, નિર્મળ આતમ અનુસરે. ” ૩.

„ જહને વિપુલમતિ તેહ, અપ્રતિપાતિપણે ઉપજ; ”

„ અપ્રમાદી ઋદ્ધિવંત, ગુણુઠાણે ગુણુ નીપજ. ” ૪.

„ એકલાખ પીસ્તાળીશ હજાર, પાંચસેંએકાણું જાણીએ; ”

„ મનનાણી મુનિરાજ, ચોવીસ જિનનાં વખાણીએ. ” ૫.

„ હું વડુ ધરી તેહ, સવિ સંશય હરે મનતણા; ”

„ વિજયલક્ષ્મી શુભભાવ, અનુભવજ્ઞાનના ગુણુ ધણા. ” ૬.

સિરિનેમિનાહવજ્જા, જથ્થ જિણા રિસહપ્પમુહ-
વીરંતા ।

તિવીસ સમોસરિઆ, સો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્થં

વળી જ્યાં શ્રી નેમિનાથ ભગવાન વિના ઋષભદેવથી
માંડી વર્ધ્ધમાન પ્રભુ પર્યંત ૨૩ તીર્થકરો વર્તમાન કાળમાં
સમવસાર્યા છે તે શ્રી વિમલગિરિરાજ જયવંત વતો । ૧૦

મણિરૂવકળયપડિમં, જથ્થરિસહચેડ્ઝંજરહવિહિઅં
સદુવીસ જિણાયયણં, સો વિમલગિરિ જયઉ તિથ્થ

જ્યાં ભરત ચક્રવર્તીએ કરાવેલું ૨૨ જિનાલય સહિત
શ્રી ઋષભદેવ ભગવાનનું ચૈત્ય મણિમય, સુવર્ણમય અને
રૂપામય પ્રતિમાઓથી અલંકૃત છે તે શ્રી વિમલગિરિરાજ
જયવંત વતો । ૧૧

વાહુવલિણા ઉરમ્મં, સિરિમરુદેવાડ્ઝ કારિઅં જવણં ।
જથ્થ સમોસરણજુઅં, સો વિમલગિરિ જયઉતિથ્થં

વળી જ્યાં બાહુવલિજીએ શ્રી મરુદેવ ભાતાનું મંદિર
રમણિય અને સમવસારુ સુખ કરાવેલું છે તે શ્રી વિમલગિરિ-
રાજ જયવંત વતો । ૧૨

ઓસાપિણીદ્વપદમં, સિદ્ધો ઇહ પદમચક્રીપદમસુઓ
પદમજિણસ્સય પદમો, ગણહારી જથ્થ પુંડરિઓ ૧૩

આ અવસેર્પિણી કાળમાં જ્યાં સહુથી પ્રથમ ભરત-
ચક્રવર્તીના પહેલા પુત્ર અને પ્રથમ તીર્થંકર ભગવાનના પ્રથમ
ગણધર મહારાજ શ્રી પુંડરીકસ્વામી સિદ્ધિપદને પામ્યા છે. ૧૩

ચિત્તસ્સ પુન્નિમાણ, સમણાણં પંચકોડિપરિયરિઓ
નિમ્મલજસપુંડરિઅં, સો વિમલગિરિ જયતિ તિથ્થં ॥

ચેત્રી પૂર્ણિમાએ પાંચ કોડ મુનિયોથી પરિવરેલા પુંડરિક-
સ્વામી જ્યાં નિર્મળ મોક્ષપદને પામ્યા છે તે શ્રીવિમલગિરિ-
રાજ જયવંત વર્તો ! ૧૪

નમિવિનમિલેયરિંદા, સહમુણિકોડિહિં દોહિં
સંજાયા ।

જહિં સિદ્ધસેહરા સદ્, સો વિમલગિરિ જયતિ તિથ્થં

નમિ અને વિનમિ વિધાધરો બે કોડ મુનિ સંઘાતે જ્યાં
સિદ્ધિપદને વર્ષા છે તે વિમલગિરિરાજ જયવંત વર્તો ! ૧૫

સવ્વઠ્ઠસિદ્ધ પથ્થદ, અંતરિઆ પન્નકોડિલલ્લુદહી
સેઢીહિં અસંખાહિં, ચડદસ લલ્લુદાઈ સંખાહિં ૧૬

ગોમેરથી આશ્રય કર્યો, તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૬

જ્યાં (ગોવીશે) જિનેશ્વરને (મણિમય) તિલક ગણવાથી દમયંતી તેના ચથાર્થે કૃષ્ણ તરીકે પોતાનાજ લક્ષાટમાં આકૃતિવાળા સ્વાભાવિક તિલકને પામી, એટલે તેણીનું કપાળ સૂર્ય જેવું પ્રકાશમાન થયું, તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૭

તે ગિરિને ઠાપથી સમુદ્રમાં ફેંચી દેવા મરજીતા રાવણને વાહી નામના સુનિર્ગ્ય પોતાના પાદપદે (પર્વત સાથે) દયાનીને તત્કાળ રોગરાજ્યો, તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૮

જ્યનની નરનાલી પુરેલી તાંત સાંધી લીધેલી વીણાપદે જ્યનની ગણિ કરનો રાવણ જ્યાં મરણેન્દ્ર પારંગી વિજય વ્યાપવાથી અંગોપવિજયા શક્તિને પામ્યો, તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૯

કાલકેલી જગતે લીધેલા વખલા શત્રુને મદાર કરેલા પદવિજય પદુ વિજાલીન થઈ જાય છે, તે શ્રી અષ્ટાપદ

દક્ષિણાદિક આરે દિશાઓમાં સ્થાપેલા ૪, ૮, ૧૦ અને ૨ મળીને ચોવીશ જિનજિંબોને ચતુર ગણુધર શ્રીગૌતમસ્વામીએ જ્યાં વંદના કરી છે, તે અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૨૨

જે પર્વત ઉપર ગૌતમસ્વામીએ ઉપદેશેલ પુંકરિક અધ્યયનનું પઠન કરવાથી તિર્યંગજાંભકદેવ દશપૂર્વધરમાં પ્રધાન એવા દશમા પદધર (વજ્રિં નામે) થયા, તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૨૩

જમણે જિનેશ્વર પ્રભુને સ્તવ્યા છે, એવા શ્રી ગૌતમગણુધરે જ્યાં પંદરસો તાપસોને દીક્ષા આપી, તે શ્રી અષ્ટાપદ ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૨૪

શ્રી અષ્ટાપદ પર્વતની જેવા સુવર્ણમય અને નિશ્ચલ વૃત્તિવાળા જે સર્વજ્ઞ પ્રભુએ આઠ પગથીયાંવાળા અને ચિરદાન સ્થાયી રહેવાવાળા આ મહાતીર્થનું વર્ણન કર્યું છે, તે શ્રી અષ્ટાપદગિરિ અથવા અષ્ટાપદગિરિના નાયક શ્રી આદિદેવપ્રભુ જયવંતા વર્તે છે. ૨૫

ઇતિ શ્રી અષ્ટાપદકલ્પસારાંશ સમાપ્ત.

શ્રી ગિરનારકલ્પસારાંશ*

જ્યાં વિશેષે કરીને જમને દેવેન્દ્ર નમ્યા છે એવા, પ્રવર ધર્મ-શ્રીર્તિ, અને વિધાનંદથી ભરપૂર તથા કલ્યાણની લક્ષ્મી-થી યુક્ત એવા શ્રી નેમિનાથ પ્રભુ વિરાજે છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૧

યાદ્યોની ઉપેક્ષા કરીને તેમજ રાજિભતીનો ત્યાગ કરીને નેમિપ્રભુએ મોક્ષ મેળવવા માટે જનો આશ્રય કર્યો છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૨

છત્રશિલાના અંતલાગ ઉપર દીક્ષા ગ્રહણ કરીને જના ઉંચા શિખરપર રહી સ્વામી શ્રી નેમિનાથે સ્વસ્વરૂપનું અવલોકન કર્યું, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૩.

જ્યાં સહસ્રાન્નવનમાં ઠેવળજ્ઞાન પામીને લક્ષારામમાં પ્રભુએ ધર્મ ઉપદિશ્યો તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૪

જેના ઉચ્ચ પ્રદેશ ઉપર રહીને યાદવતિલક શ્રીનેમિપ્રભુ નિવૃત્તિરૂપી સ્ત્રીના શ્રેષ્ઠ નિતંબનું સુખ પામ્યા, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૫

જ્યાં નેમિપ્રભુના (દીક્ષા, ઠેવળ અને નિર્વાણરૂપ) ત્રણ કલ્યાણક જાણીને કૃષ્ણ વાસુદેવે રૂપાનાં, સુવર્ણનાં અને

* આ કલ્પમાં પણ અષ્ટાપદ કલ્પનો પેઠે ધર્મશ્રીર્તિ, વિદ્યા-નંદ અને દેવેન્દ્ર એ ત્રણ નામો પહેલા શ્લોકમાં સૂચવ્યા છે તથા આ કલ્પના કર્તા પણ શ્રીમદ્ધર્મગોપસૂરિ છે એમ નિર્ણય થાય છે.

મેણિનાં ખિંબમય ત્રણ ચૈત્યો કરાવ્યાં, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૬

જે ગિરિના મધ્યમાં ઇંદ્રે વજ્રવડે વિવર કરીને કાંચન રત્નમય રજત ચૈત્ય બનાવ્યું, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૭

એ ચૈત્યના મધ્યમાં શ્રી નેમિપ્રભુની રત્નમયી મૂર્તિ મિથુના દેહમાન અને વર્ણ પ્રમાણે ઇંદ્રે સ્થાપન કરી, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૮

સ્વકૃત આ ખિંબ યુક્ત ખીજ ત્રણ ખિંબને ઇંદ્રે દેવ-ગ્રામ પાસે જ-ચૈત્યના મધ્યમાં સમવસરણમાં સ્થાપન કરા-
યાં, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૯

જના ચૈત્યમાં અવલોકનવાળા (ખુલ્લા) ઉપરના રંગ-
'ઉપમાં અંબાના મૂર્તિ છે, અને શુદ્ધમાં શાંખની મૂર્તિ છે,
ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૧૦

ચિંતિત અર્થની સિદ્ધિ કરનાર સિદ્ધિવિનાયક દેવ જ્યાં
ધમ્મની આગળ પ્રતિહાર રૂપે રહેલ છે, તે ગિરનાર ગિરી-
શ્વર જયવંત વર્તે છે. ૧૧

પ્રભુના નિર્વાણ સ્થાને પૂર્વ સન્મુખ તેનીજ જવું ખીલું
ત્યાં જ્યાં ઇંદ્રે નિર્માણ કર્યું, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત
વર્તે છે. ૧૨

ગઝરી પ્રમુખ સ્થળે જે પ્રણપ્રતિમાથી યુક્ત છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૨૫

જ્યાં મનોહર અને કલ્યાણકારક છાંદસ, મંટાંજનણિ દુ અંને શિવશિલાદિક (ગવિત્ર સ્થળો) રહેલાં છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૨૬

ચાકુડી અમાત્ય અને સજ્જન દંડેશ પ્રમુખ અનેક ઉત્તમ જનોએ જ્યાં નેત્રીશ્વર પ્રભુના ચૈત્યનો ઉદ્ધાર કર્યો છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૨૭

જેની મેખલા (કદારા) ને સ્થાને તેજપાળ મંત્રીશ્વરે ત્રણ કલ્યાણક સંખંધી ચૈત્ય કરાવ્યું, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૨૮

અને વસ્તુપાળે શત્રુજય, સંમેતશિખર અને અષ્ટાપદ તીર્થોની જ્યાં રચના કરી, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૩૦

અઘાપિ જ્યાં ગીત-નૃત્યાદહને કરતા સાવધાન દેવો સંમળાય છે, તે ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૩૧

વિદ્યાપ્રાપ્ત (શાસ્ત્ર) યજ્ઞી ઉદ્ધરેલા પાદલિપ્ત સૂરિકૃત ઉજ્જયંતકલ્પ વગેરે હપરથી આ પ્રમાણે જનુ મેં વર્ણન કર્યું છે, તે થી ગિરનાર ગિરીશ્વર જયવંત વર્તે છે. ૩૨

પ્રતિ શ્રી ગિરનારકલ્પસારાંશ.

શ્રી સંમેતશિખરકલ્પસારાંશ.

આ ભરતભૂમિરૂપી સ્ત્રીના વિશાળ લલાટ સ્થળના ત્રિ-
લોક તુલ્ય સંમેતશિખર તીર્થ દ્વજ સંસાર સમુદ્રના તીર્થ
મેટલે કિનારા સમાન છે, તેને હું સ્તવું છું. ૧

જિનેશ્વર અને મુનિજનોના ચરણકમલને લાગેલી રજના
સમૂહ વડે જનો સુંદર પ્રદેશ શોભી રહ્યો છે અને કિન્નર-
ગણો જનો યશ ગાઈ રહ્યા છે, તે સંમેતશિખર ગિરિરાજ
જયવંત વર્તે છે. ૨

જ્યાં અજિતાદિક વીશ જિનો અનેક મુનિઓ સાથે
પધારી કર્મભંજરહિત થઈ મોક્ષ પામ્યા છે, તે સંમેતશિખર
ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૩

આને તીર્થ જાણીને શીલસન્નાહ નામે મુનીંદ્ર જ્યાં
અનશન કરી કર્મરહિત થઈને મોક્ષપદને પામ્યા, તે સંમેત-
શિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૪

ખીબ પણ બહુ મુનિઓએ જ્યાં આવીને મુખે મોક્ષ-
પદ સાધ્યું, એવો જનો અપાર મહિમા છે, તે સંમેતશિખર
ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૫

જ્યાં અનેક અરિહંત અને મુનિઓનો મનોહર મોક્ષ-
મહિમા ઈંદ્રોએ કરેલો છે, એવો જગતજનોને આનંદિત
કરનાર શ્રી સંમેતશિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૬

ઉત્તમ ધ્યાનને અચળચણે ગવેષતા મુનિવરેએ અચા
પણાવડે કરીને ધ્યાનના મિત્રરૂપ જે ગિરિવરનો આશ્ર
લીધેલો છે, તે સંમેતશિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૭

જ્યાં જિનેશ્વરે નિર્માણ પામ્યા, તે સ્થાને દેવોએ કીર્તિ
સ્થંભ જેવો ઉત્તમ મણિમય સ્તૂપસમુદ્ધ નિર્માણ કરેલો છે
તે સંમેતશિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૮

સ્તૂપગત ચેત્યોમાં અજિતાદિક જિનપતિની રમણિ
પ્રતિમાઓ જ્યાં સુર અને અસુરોવડે પૂજાય છે, તે સંમે
શિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૯

અજિતનાથથી પહેલાં પણ ત્યાં આવેલા આદીશ્વર પ્રા
અને તેમના શિષ્યોવડે જનાં શિખર પાવન થયેલાં હોવાથી
જે તીર્થપણે પ્રસિદ્ધ થયેલ છે, તે સંમેતશિખર ગિરિરાજ જય
વંત વર્તે છે. ૧૦

અઘાપિ જે ભવ્યજનોને પૃથ્વીપરથી સ્વર્ગે અને મોક્ષ
ચઢવાનાં સોપાન (પગથીયાં) ની સમાનતાને ધારણ કરતો
જણાય છે, તે સંમેતશિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૧

કુંડના જળમાં પ્રતિબિંબિત ચેત્યશ્રેણિને જ્યાં સંધ
સમૂહ પુષ્પ પ્રક્ષેપવાવડે પૂજે છે, તે સંમેતશિખર ગિરિરાજ
જયવંત વર્તે છે. ૧૨

અહીં જિનસમવસરણુ, અહીં જિન-દેશના અને અહીં
જિન-મુક્તિ થયેલ છે, એવી રીતે જિનેશ્વરના ચરણથી પાવન

સા જ્યાંના પ્રદેશો રમણીય લાગે છે, તે સંમેતશિખર ગિ-
રિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૩

સાધુસંગથી ઉછરતા અભંગ સંવેગરંગથી રંગાયેલા
ગિરિસુદક્ષ પશુઓ પણ જ્યાં દેવગતિને પામ્યા છે, તે
સંમેતશિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૪

જ્યાં અલ્પ માત્ર કરેલ તપ, નિનપૂજા અને અનશનાદિ
તીર્થના પ્રભાવથી અનલ્પ (વિશાળ) ફળને આપે છે, તે
સંમેતશિખર ગિરિરાજ જયવંત વર્તે છે. ૧૫

દેવેન્દ્રો અને સુર્નાદ્રોવડે વંદિત અને પ્રસિદ્ધ એવા સં-
મેતશિખર તીર્થને જ ભક્તિથી સ્તવે છે, તે સકળ આપદ
ગંઢિત અવિચળ મોક્ષપદને પામે છે. ૧૬

ધતિ શ્રી સંમેતશિખરકલ્પસારાંશ.

૧૧. જંગલો સ્વ પુત્રોને પૃથ્વી વહેંચી આપી છે અને એક વર્ષ પર્વત અવિચ્છિન્નપણે દ્રવ્યસમૂહનું દાન દીધું છે એવા આપે હે ધીર ! જે નિયમ-ધુરા ધારણ કરી છે તે ધુરાને બીજો દાણ ધારી શકે ?

પ્રભુને ધીર કહેવાથી એક વર્ષ પર્વત પ્રભુએ ક્ષુધાપરિ-સહ સહ્યો એ વાત સ્તુતિકારે સૂચવી છે.

૧૨. હે જગદ્ગુરુ ! રાજ્ય સમયે આલિંગન કરેલી અને દીક્ષાસમયે પરિત્યાગ કરેલી રાજ્યલક્ષ્મીની અશ્રુધારાજ હોયતી ! એવી કાળજી જેવી કાળી ઠસજટાવડે વિભૂષિત રહંધવાળા આપ શોભી રહ્યા છો.

૧૩. અનાર્થ દેશોમાં અનાર્થ લોકોને આપે મૌનવ્રત ધારીને ઉપશાન્ત કર્યા તે યુક્તજ છે કેમકે સત્પુરુષો મૌનપણેજ પરનાં શુભ કાર્ય સાધી આપે છે.

૧૪. શુનિ અવસ્થામાં પણ આપના ચરણમાં લીન થયેલા નરિ અને વિનમિ વિધાધરેના નાયક થયા. ગુરૂની ચરણ સેવા કદાપિ નિષ્ફળ થતીજ નથી.

૧૫. મેઘ જેમ વનવૃક્ષને સંતોષે તેમ જોણે તપશોષિત અને નિરાહાર એવા આપને વર્ષના અંતે (ઈશ્વરસથી) સંતોષિત કર્યા તે એમાંસકુમારનું કલ્યાણ થાઓ ! હવે પ્રભુનાં જ્ઞાનકલ્યાણક આશ્રી સ્તુતિકાર કરે છે.

૨૪ અનુરાગ (દહરાગ) રૂપી પક્ષયોવાળા અને રતિરૂપી વેલડી ઉપર રકુરી રહેલ સ્થિત (હાસ્ય) રૂપી ફૂલવાળા શૃંગાર વનમાં તપથી તમ થયેલું પણ આપતું મ લીન થયું નથી. (એ આશ્ચર્યરૂપ છે.)

૨૫ જે કામદેવની આજ્ઞા હરિહરાદિક દેવોએ પણ શેષા (દેવ નિર્ગાહ્ય ચરણામૃત-પુષ્પમાલાદિક) ની પેરે પ્રેમપૂર્વ મસ્તકે ચઢાવી છે તે કામદેવ પણ આપના ધ્યાનાનલમ મીણની જમ ઝોગળી ગયો છે.

૨૬ જગત્જનોનો દર્પ દળવાને સમર્થ એવા મન્નાથરાવ (કામદેવ) ના ચોક્કારૂપ મૃગાક્ષી સ્ત્રીઓનાં નેત્ર-કટાક્ષે ઠેવળ આપના વિષેજ નિષ્કળ થયાં. મતલબ કે રૂ કટાક્ષો ઠેવળ આપની ઉપરજ ફાવી શક્યા નહિ.

૨૭ હે ધર્મસારથિ ! આપતું પ્રવચન દીઠે છતે મનને લ ન્માર્ગે લઇ જનાર (ઉદ્ધત) ઘોડાની જેવા વિષમ રાગ દ્વેષ (વિકારો) નિશ્ચિત માર્ગે ચાલે છે. એટલે કે તેએ મનને મોક્ષમાર્ગે વિના બીજે ખોટા માર્ગે દોરી જઇ શકતા નથી.

૨૮ પ્રખળ કષાયરૂપ ચોરો જેમાં (વસે) છે એવા આ સવ અરણ્યમાં સયથી ઉભગેલા જનોને ખર્જ, ચક્ર અને ધનુષ્યરૂપ રેખાઓ જેમાં સદા સારી રીતે અંકિત છે એવાં આપનાં ચરણોજ શરણરૂપ છે.

આપના સિદ્ધાન્તરૂપી સરોવરથી બ્રહ્મ થયેલા જીવો જન્મ નીકળું જળ સકળ વૃક્ષજાતિમાં ઠેકાણે ઠેકાણે બંધાતું છતું કરે છે તેમ સકળ ૮૪ લક્ષ જીવા-ચોનિમાં કર્મવડે ઠેકાણે ઠેકાણે બંધાતા છતાં પરિભ્રમણ કર્યા કરે છે. મતલબ કે માર્ગબ્રહ્મ જીવો ઠેકાણે ઠેકાણે મહા વિટંબના પામે છે.

જન્મ રૂપના અરહટ્ટની ઘટમાળા સજળ ભરેલી ઉંચે આવે છે અને ઠાલી થયેલી નીચે જાય છે તેમ આપના વચનને આરાધેલા જીવો ઉર્ધ્વગતિ પામે છે અને વિરાધેલા નીચગતિને પામે છે.

જન્મ અન્ય બૌદ્ધાદિક દર્શનીઓ સુક્રમળ શય્યા ઉપર શયન કરવું, પ્રભાતમાં કાંજ પીવી વગેરે (શરીરને સુખકારી) અતુષ્ઠાનથી (કષ્ટ વગર) મોક્ષ મેળવી આપે છે તેમ આપ મેળવી આપના નથી તો પણ (સમ્યગ્જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર્ય) આપના સત્ય માર્ગમાં લાગેલા વિચક્ષણ-પંડિતો શિવસુખને ગવેષે છે. મતલબ કે બૌદ્ધાદિકાએ કહેલી સહેલી મુક્તિ પાયા વિનાની છે અને આપે કહેલી પુરુષાર્થસાધ્ય મુક્તિ તેવી નથી પણ સાચે સાચી છે.

૨ હે જિન ! આ સંસારરૂપી ચોપાટમાં અક્ષો (ઇન્દ્રિયો-પાસા) વડે સંચારમાણ થતા જીવો, દેવતત્ત્વ બુદ્ધિથી આપને દીઠે છતે, પપડું દીઠે લખોટીઓની પેરે વધ, બંધ કે મરણના ભાગી થતા નથી.

- ૩૩ હે પ્રભુ ! તથાવિધ સામગ્રીના વિરહે ધર્મોપદેશના અભાવથી આપનાવડે ઉપેક્ષા કરાયેલા જીવો નિગોદર એકજ શૃંગળાથી નિયંત્રિત થયેલા અને સહુ સાથેજ આહાર નિહાર ક્રિયા કરતા અનંતકાળ ગમાવે છે.
- ૩૪ હે તપોનિધિ ! જ દુઃખોવડે કદર્થિત થયેલા જનોને આપનામાં પરમ પ્રેમ પ્રગટે છે તે દુઃખો પાપાનુબંધી તો નથી જ કિંતુ પુણ્યાનુબંધી હોવાથી ઉલટાં તે પ્રશંસનીય છે.
- ૩૫ આપની સેવાથી મોહનો ઉચ્છેદ અવશ્ય થશે એ વાતથી હું પ્રમોદ પામું છું. પરંતુ મોહનો ઉચ્છેદ થયા બાદ આપને નહિ વંદાય એ વાતથી મને દુઃખ પેદા થાય છે. (ક્રમદે દેવળી દેવળીને વંદન ન કરે એવો નિયમ છે.)
- ૩૬ આપની સેવાથી વિમુખ મિથ્યાદૃષ્ટિ જનોની રાજ્યાધિકાર સંબંધી સંપદાની જગ પરિણામે વિડંબનાકારી સંપદાઓ મુઝને પ્રાપ્ત ન થાઓ ! મતક્ષય કે પરિણામે નીચી ગતિમાં ખેંચી જનારી સંપદા સંપદા નથી, પણ વિપદારૂપજ છે.
- ૩૭ હે દેવ ! અન્ય દીપક તમસ્તોમ (અંધકાર) ને ભેદીને લોકને ઘટાદિક પદાર્થો પ્રગટ દેખાડે છે, પણ જગતમાં અતન્ય દીપક એવા આપનું દીપકકાર્ય વિપરીત જાણાય છે, કેમકે આપ તો પ્રથમ પોતાના ઉપદેશરૂપી કિરણોવડે-મન્ય જીવોને જ્ઞાદિક પદાર્થો અવગોળો છે.

અને પછી તત્વાવયોધ ઉત્પન્ન કરીનેજ અજ્ઞાન અંધ-
કારને ભેદો છો.

જન્મના કર્ણુમાં આપના વચનરૂપ મંત્રનું એક પણ
પદ પડ્યું છે, તે જીવો મિથ્યાત્વરૂપી વિપત્તી મૂર્છિત
છતાં પણ (ચિલાતિપુત્ર તથા શેહિલીયા ચોરની જેરે)
શું સચેતન થતા નથી ? અર્થાત થાયછેજ.

કૃતીર્થિકનાં આગમ ક્ષણાર્ધ પણ સાંભળ્યાં છતાં આપના
વિષે સ્થિર પ્રેમને પ્રગટાવે છે, તેથી તે આપના આગ-
મના જાણકારનું મન હરી શકતા નથી. મતક્ષમ કે
કૃતીર્થિકનાં આગમવાક્ય પરસ્પર અસંગઢપણાથી
અસાર હોવાને લીધે જન્મ જન્મ તે સાંભળવામાં આવે છે
તેમ તેમ યથાર્થવાદી એવા આપનામાં પ્રેમ પ્રગટાવે છે
એ વાત યુક્તજ છે.

૦ સ્વપક્ષમંડનપૂર્વક પરપક્ષમંડનમાટે વાદીઓવડે પ્રયો-
જાએલા અન્યોઅન્ય સંલગ્ન હાથીઓની જેવા આપના
નયો ક્ષણમાત્રમાં પ્રતિપક્ષ (શત્રુ) ને વિમુખ કરી
તાંખે છે.

૧૨ જે જ્યોતિષવિદ્યાપ્રમુખ વચનોવડે અસમંજસ (પર-
સ્પર સંબંધ વિનાના) એવા પરસિદ્ધાન્તો સ્થાપા પામે
છે તે આપના (અગાધ) સિદ્ધાન્ત સપુદ્રની પાસે માત્ર
ખિંદુઓના કળીયા છે.

- ૪૨ ઝહાજ સમાન આપનો ત્યાગ કર્યે છતે પ્રતિસમય આ-
પદના મુખમાં પડેલા જીવો જનસમુદ્રમાં વિવિધ વિડં-
બના પામે છે.
- ૪૩ હે દેવ ! બીજા જીવોનું તો શું કહેવું ? અણધાર્યા આ-
વેલા તંદુળિયા-મચ્છના જનમાં અંતર્મુદ્ગર્ત કાળ વસી
મહેજ સાતમી નરકમાં ૬૬ સાગરોપમ અંતરરહિત
વીતાવ્યા. અર્થાત્ એટલા લાંબા કાળ પર્યંત અવિચ્છિન્ન
દુઃખો મહેજ સહ્યાં છે.
- ૪૪ (હે દેવ !) તિર્યચપણામાં પણ જ્ઞાનાવરણીય કર્મથી
અત્યંત અવરાયેલા એવા મહેં શીત, તાપ અને વર્ષ
સંબંધી ભારે આકર્ષ દુઃખ અનુભવ્યું.
- ૪૫ હે દેવ ! મનુષ્ય જનનાટકને વિષે ઉત્પન્ન થયેલા મહેં
ઉત્તમંગના મધ્યથી (ખોળામાંથી) ચાલી નીકળેલા એ-
ટલે આયુષ્યક્ષયથી મરણ પામેલા (પાત્રરૂપ) પ્રાપ્ત
થયેલા પ્રિય પુત્ર, કલત્ર-સી વડે અંકશૂન્ય એવા. મત-
લખ કે મનુષ્ય જનમાં પણ મહેં પ્રિય પુત્ર-કલત્રાદિકના
વિયોગથી ભારે દુઃખ સહન કર્યું.
- ૪૬ (વળી હે દેવ !) દેવલોકમાં પણ મહેં દુશ્મનોની
સમૃદ્ધિ દેખી મનદ્વિંક (મદાસમૃદ્ધિવંત) દેવોની
આત્માઓ ઉઘાળી અને નીચ એવા ક્ષિતિવપ પ્રમુખ
દેવપણામાં હારિદ્ર (નિઃસત્ત્વતા) અને સંતાપ સહ્યાં.
- ૪૭ (હે દેવ !) ભવવતને શિંચતા એવા મહેં અપદ્મ
પ્રેરિત ધર્મીસંસ્થાન અવગર્ભિણી અને ઉત્તમર્ભિણી સમેત
પરવર્તની પેરે પ્રજ્ઞવલપસવનો બદ્ધ વાર કર્યો.

૬ હે નાથ ! હું સંસારમાં અનંતકાળ ભમ્યો, તોપણ તેમાં
 દુઃખથી બહીનો નહિ. હમણાં આપને દીઠે છતે ભય
 બગ્યો અને (સાથેજ) ભય ટળ્યો. મતલબ કે ક્રોધા-
 દિકથી આવી રીતે ચાર ગતિમાં ત્રિડંબના પામ્યો એમ
 સમજતાં ભય બગ્યો અને ક્ષમાદિકથી તેમનું હું નિરા-
 કરણ કરી નાંખીશ એમ નિશ્ચય થતાં મહારો ભય ટળ્યો.
 ૭ હે જગદ્ગુરુ ! યદ્યપિ આપ કૃતાર્થ અને મધ્યસ્થ એટલે
 સ્વસ્વરૂપસ્થ છો તથાપિ હું પ્રાર્થુ છું કે કદાચિત્ પણ
 એટલે કાંઈક દેશકાળને વિષે પણ ફરીને અથવા પુનઃ
 પુનઃ અમને આપનું દર્શન દેશો.
 ૮ ધ્યાનાગ્નિવડે દળે કરી નાંખ્યાં છે કર્મેન્ધન લેણુ એવા
 અને અતિ દુસ્તર ભવભયરૂપી સમુદ્રને તરવા પ્રવહણુ
 સમાન એવા હે પ્રભુ ! બાળબુદ્ધિ એવા મહેં (ધનપાળે)
 સમ્યગ્ધર્મની પ્રાપ્તિ રૂપ ફળને આપનાર એવા આ-
 પની ભક્તિવડે સ્તુતિ કરી છે. (તેથી મને સમ્યગ્-
 ધર્મની પ્રાપ્તિ, નિર્મળ ધ્યાનયોગે સકલ કર્મોનો ક્ષય
 અને ભવભયનો પ્રણાશ થાઓ !) તથાસ્તુ ! ઈતિ શમ.
 શ્રી ધનપાળપંચાશિકા ભાષા-અનુવાદ સ પૂર્ણ.

“ પરમાત્મ છત્રીશી ”

પરમદેવ પરમાત્મા, પરમજ્યોતિ જગદીશ;
 પરમભાવ હર આનંદે, પ્રણમત હું નિવેદીશ. ૧
 એક જ્યુ એતન દ્રવ્ય હે, તાર્મે ત્રીન પ્રધર;
 બદિરાતમ અંતર કલો, પરમાત્મ પદ શાર. ૨

- બહિરાતમ તાકું કહે, લખે ન થક્ષસ્વરૂપ;
મગન રહે પરદ્રવ્યમેં, મિથ્યાવંત અનુપ. ૩
- અંતરઆતમા જીવ સો, સમ્યગ્દૃષ્ટિ હોય;
ચોથે અરુ કુનિ બારમે, ગુણથાનક લો સોય. ૪
- પરમાતમ પરથક્ષકે, પ્રગટ્યો શુદ્ધ સ્વભાવ;
લોકલોક પ્રભાણુ સખ, ઝલકે તિનમેં આય. ૫
- બાહિરઆતમ ભાવ તજ, અંતરઆતમા હોય;
પરમાતમ પદ ભજતુ હૈ, પરમાતમ વહે સોય. ૬
- પરમાતમ સોઈ આતમા, અવર ન દુજે કોઈ;
પરમાતમકું ધ્યાવતે, એહ પરમાતમ હોય. ૭
- પરમાતમ પરથક્ષ હૈ, પરમજ્યોતિ જગદીશ;
પરસુ ભિન્ન નિહાળિયે, જોન અગ્રણ્ય સોઈ ઈશ. ૮
- જ પરમાતમ સિદ્ધમેં, સોહિ આતમામાંહિ;
મોહમયલ હગ લગી રહ્યો, તામે સૂઝત નાહિ. ૯
- મોહમયલ રાગાદિકે, જ છિન કીજે નાસ;
તા છિન એહ પરમાતમા, આપહી લહે પ્રકાસ. ૧૦
- આતમ સો પરમાતમા, પરમાતમ સોઈ સિદ્ધ;
વિચથી દુવિધા મિટ ગઈ, પ્રગટ ભઈ નિજ રિદ્ધ. ૧૧
- મેંહિ સિદ્ધ પરમાતમા, મેંહિ આતમરામ;
મેંહિ ગ્યાતા જ્ઞેયકો, ચેતન મેરે નામ. ૧૨
- મેંહિ અનંત સુખકો ધની, સુખમેં મોહિ સોદાય;
અવિનાશી આણુંદમય, સોડકં ત્રિબુવનરાય. ૧૩
- શુદ્ધ હમારે રૂપ દે, શોભિત સિદ્ધ સગાન;
ગુણ અનંત કરી સંસૃત, ચિદાનંદ ભગવાન. ૧૪

જેસો સિવયે તહિવે વસે; તેસો યા તનમાંહિ;	૧૫
નિથયદૃષ્ટિ નિહારતાં, ફેર રંચ કછું નાહિ.	૧૬
કરમનકે સંજોગતે, ભજે ત્રીન પ્રકાર;	૧૭
જેક આતમા દ્રવ્યકું; કરમ નટાવણહાર.	૧૮
કર્મ સંધાતે અનાદિકે, જોર ન કછું બસાય;	૧૯
પાઘ કલા વિવેકથી, રાગદ્વેષ છિન જાય.	૨૦
કરમનથી રંગ રાગ હે, રાગ જરે જર જાય;	૨૧
પરમ હોત પરમાતમા, ભાઈ સુગમ ઉપાય.	૨૨
કાહેકું ભટકત ફિરે, સિદ્ધ હોતકે કાજ;	૨૩
રાગદ્વેષકું ત્યાગ દે, ભાઈ સુગમ ધલાજ.	૨૪
પરમાતમ પદકો ધની, રંક ભયો ખિન્નલાય;	૨૫
રાગદ્વેષથી પ્રીતિસી, જનમ અકારથ જાય.	૨૬
રાગદ્વેષથી પ્રીતિ તુમ. ભુજે કરો જન રંચ;	૨૭
પરમાતમપદ હાંકે, તુમહિ કિયે નિરંચ.	૨૮
જપ તપ સંજમ સજ ભલે, રાગદ્વેષ ચો નાહિ;	૨૯
રાગદ્વેષ જો ભગતે, જો સવ ભયે ન્યું નાહિ.	૩૦
રાગદ્વેષકે નાસતે, પરમાતમ પરકાસ;	૩૧
રાગદ્વેષકે ભાસતે, પરમાતમપદ નાસ.	૩૨
જો પરમાતમ પદ ચહે, તો તુમ રાગ નિવાર;	૩૩
દેખી સંજોગ સ્વામીકો, અપને દિયે વિચાર.	૩૪
લાજ ખાતથી ખાત મદ. તોકું દેઈ ખતામ;	૩૫
જો પરમાતમ પદ ચરે, રાગદ્વેષ તજ બાઈ	
રાગદ્વેષ ત્યાગે વિરૂદ્ધ પરમાતમ પદ નાહિ;	

રાગદ્વેષ ત્યાગે વિરૂદ્ધ પરમાતમ પદ નાહિ; ૨ મળ. ૩ નિષ્કલ.

- કોટ કોટિ જાતપ કરે, સગા અપારથ જાય. ૨૬
- હોય ગ્યાતમાકું ઈલે, રાગદ્વેષકો રાંગ; ૨૭
- જેસે પાસ મહુડમે, વસ્ય ગૌર લિ રંગ. ૨૮
- તેસે ગ્યાતમ દ્રવ્યકું, રાગદ્વેષકે પાસ; ૨૯
- કર્મ રંગ લાગત રહે, કેસે લહે પ્રકાશ. ૩૦
- ઇણ કરગનકો જીતયો, કહિન વાત લે વીર; ૩૧
- જર ખોદે તિતું નહિં ગિટે, દુષ્ટ જન જે પીર. ૩૨
- લલ્લોપનો કે છીયો, એ મિટવે કે નાહિ; ૩૩
- ધ્યાન અગાન પરકાશકે, હોમ દેહિ તેમાંહિ. ૩૪
- જ્યું દાર કે ગંજકું, નર નહિ શકે ઉઠાય; ૩૫
- તનકર આગસંજોગતે, છિન એકમે ઉઠ જાય. ૩૬
- દેહસહિત પરમાતમા, એહ અચરિજી પાત; ૩૭
- રાગદ્વેષકે ત્યાગતે, કરમશક્તિ જરી જાત. ૩૮
- પરમાતમકે ભેદ દ્રવ્ય, નિગલ સકલ પરવાન; ૩૯
- સુખ અનંતમે એકસે, કહેવેકે દ્રવ્ય થાય. ૪૦
- ભાઈ એહ પરમાતમા, સોહં તુમમેં યાહિ; ૪૧
- અપણિ ભક્તિ સંભારકે, લિખાખગ દેતાંહિ. ૪૨
- રાગદ્વેષકું ત્યાગકે, ધરી પરમાતમધ્યાન; ૪૩
- યું પાવે સુખ સાસ્વત, ભાઈ એમ કલ્યાન. ૪૪
- પરમાતમછત્રીસીકે, પઢિયો પ્રીતિ સંભાર; ૪૫
- ચિદાનંદ તુમ પ્રતિ લખી, આતમકે ઉદ્ધાર. ૪૬

